

Slovenski

PRIJATEL.

Štev. 9. V Celovcu 15. septembra 1867. **XVI. tečaj.**

Pridiga za XVII. pobinkoštno nedeljo.

(Ljubimo svojega bližnjega po zgledu Kristusovem! gov. M. T.)

„Ljubi svojega bližnjega, kakor sam sebe!“ (Mat. 22, 39.)

V v o d.

Pač nam Bog bolj prijetne in za nas bolj koristne zapovedi ni mogel dati, kakor je zapoved, da naj se med seboj ljubimo. Ako bi nas ta povelj ljubezni, katero je Stvarnik vsakemu izmed nas v serce vsadil, vse objemal, gotovo bi večina križev in nadlog z zemlje zginila; svet bi nič več ne bil dolina solz, ptuja dežela in žalostni kraj našega pregnanstva, temuč bil bi kraj veselja in radovanja, kjer bi že sedaj okušali sladkost nebeškega zveličanja. Kako bi nas bil pa tudi Bog v ljubezni do bližnjega zamogel bolje podučiti, kakor je tudi v resnici storil? Saj, ako hočemo vedeti, kakošna naj bo naša ljubezen, le sami se vprašajmo, kakošna je ljubezen, ki jo sebi skazujemo. Česar toraj sebi želimo, ali storimo, to želimo in storimo tudi bližnjemu. „Ljubi svojega bližnjega, pravi Kristus, kakor sam sebe“.

Ako vam pa to razlaganje, kakošna bodi ljubezen do bližnjega, še ni dosti jasno in umevno, poslušajte še drugo, ki je prišlo iz ust Sinu Božjega. On namreč hoče, da naj bo naša ljubezen taka, kakoršna je bila tista, katero nam je On sam skazal. „Novo zapoved, pravi, vam dam, da se ljubite med sebo, kakor sem jaz

vas ljubil". (Jan. 13, 34.) Kristus toraj nam sam hoče biti vodo, po katerem naj se v ljubezni do bližnjega ravnamo.

Da bomo prav ljubili, treba se nam je le nanj ozirati in po Njegovih stopinjah hoditi. On, ki je z nebes prišel na zemljo, da nas je ne le z besedo, ampak tudi s svojim zgledom podučil, nam bo v ljubezni do bližnjega vedel najboljše nauke dati. Za tega del hočemo po tem takem premišljevali, 1) kako je Jezus ljubil, in 2) kako po njegovem zgledu naj še mi ljubimo svojega bližnjega.

To naše premišljevanje naj spremlja Bog s svojo milostjo, in mi se iz njega učimo, kako nam je bližnjega ljubiti, da bo še naša ljubezen Bogu dopadljiva!

Razlaga.

1. Če Jezusovo ljubezen premišljamo, vidimo, da je bila čez vse poterpežljiva in krotka, nad vse milosrčna in dobrotljiva, bila je neskončna in splošna, ter do Njegovega zadnjega vzdihljeja na križu terpeča in vekomaj stanovitna.

a) Ljubezen Zveličarjeva do nas je bila čez vse poterpežljiva in krotka; to se pravi: Njegova ljubezen nikoli ni poznala maščevavne jeze, je vse človeške slabosti voljno prenašala in je celo k največjemu razžaljenju molčala. Znano vam je, koliko britkost in žalosti je imel prestati, dokler je učil, in še več, kedar se mu je prebližala ura terpljenja. Britkosti od sirovega ljudstva, ki njegovih nauk niso hotli sprejeti, ne časa svojega obiskovanja spoznati. Britkosti od Farizejev in pismejcev, ki niso odnehali s strupenimi jeziki največje laži od njega raznašati in ljudstvo zoper Njega šuntati. Britkosti od svojih učencev, ki so ga iz gerde nezvestobe ali njegovim sovražnikom v roke dali, ali ga vsaj v nevarnosti s krivimi prisegami zapustili. Britkosti naposled od vseh strani, kamor se je obrnil, in kjer bi bil imel največjo čast in zahvalo prejemati. Ali se je pa v vseh teh britkostih Njegova poterpežljivost dala katerikrat premagati? Ali je prišla katerikrat kakošna beseda iz Njegovih ust, s katero bi se bil hotel nad svojimi zlovoljci maščevati? O kaj še! Vedno je bil krotko jagnje. Ako Njegovi učenci iz prenagle gorečnosti hočejo ognja z nebes na Samarijane, spomni jih na poterpežljivost rekoč: „Vi ne veste, kakošnega duha da ste. Sin človekov ni prišel duš pogubljal, temuč jih zveličat". (Luk. 9.) Če ga imajo Farizeji za grešnika, ker ž njimi je in pije, jim mirno odgovori, da zdravi ne potrebujejo

zdravnika, ampak bolni. (Mark. 2, 17.) Če se prederznejo mu očitati, da z Belcebubom hudobe iz obsedenih izganja, jih zopet krotko vpraša, s čigavo močjo da jih njih otroci izganjajo. (Mat. 12, 17.) Ako Juda Iškarijot postane Njegov potuhnjenci izdajavec, ter pride na vert in ga s poljubljajem sovražnikom dá v roke, ga On objame, in imenuje svojega prijatla. (Mat. 26, 50.). Ako Njegovi učenci zbeže in ga rabeljskim beričem prepuste, ni je pritožbe iz Njegovih ust, temuč molči, kakor jagnje, ki se v mesnico pelje. Ako je edini, ki je za Njim šel, Njegov zatajevalec, ako s prisego terdi, da ga še ne pozna, se vendar nanj ozre z milim pogledom, ki zatajevalčevo serce gane in v njegove oči solze napelje. Kako bi bila Jezusova ljubezen mogla še bolj poterpežljiva in krotka biti?

b) Kako je bila pa zraven tudi miloserčna in dobrotljiva? Ako je cele noči v preserčni molitvi prečul, iz katerega drugega namena je to storil, kakor iz tega, da nas je s svojim zgledom k molitvi spodbadal, in jezo Očetovo v naš blagor tolažil? Če je tri leta hodil po Izraelovih mestih in vaseh, je to delal, da je oznanoval Božjo besedo, da je nevedne podučeval, zgubljenih ovčje iskal, in v stiskah zdihajočim pomagal. Če je nad Jeruzalemskim mestom jokal, kaj so bile njegove solze drugega, kakor solze miloserčnosti, s katerimi je obžaloval pogubo ljudstva, kojemu je Bog brez števila dobrot dodelil in ga ljubil, kakor buncico svojega očesa? Ako je gorje žugal terdovratnim grešnikom, prišlo je to žuganje le iz hrepenečega srca, da bi bil vse pripeljal v ovčjak svojega nebeškega Očeta. Z malo besedami: Vse dela Zveličarjeve so bile v ljubezni vkoreninjene, in dobrote so povsod spremljevale njegove stopinje.

c) Ni ga bilo pa tudi ne enega, čigar prošnje bi ne bil uslišal; Njegova ljubezen je bila splošna. Usmilil se je berača, ki je sedel ob potu pri Jerihi, kakor hčere višega v Judovski shodnici, ki je na mehki in dragi postelji ležala. Njegovo veselje je bilo, ne le z odraščeni, ampak tudi z otroci se pečati. Ljubil je svoje sovražnike in obrekovavce, ki so zmiraj na Njegov pogin prežali, kakor svoje učence, svojo mater in svoje sorodnike. Z malim: Njegova ljubezen ni spoznala razločka med osebami, med starostjo in starostjo, stanom in stanom, ampak se je raztezala čez vse, kateri so bili njene pomoči potrebni. In če je ktere bolj od drugih obsegala, tisti niso bili tolikanj imenitni velikani, sloveči po svojem rojstvu in bogastvu, ampak veliko več zapuščeni in zaničevani iz med navadnega ljudstva.

d) Ali njegova ljubezen ni bila le poterpežljiva, miloserčna in splošna; bila je tudi do Njegovega zadnjega vzdihljaja terpeča

in stanovitna do konca. Še tisti čas, ko je stopil na Kalvarijo, tisti trenutek, ko je v prestrašnih bolečinah na sramotnem lesu križa izdihal svojo dušo, Njegovo ljubeznjivo serce sreče človeštva ni moglo pozabiti. Ko vleče križ na svojih ranjenih ramah pretakajo usmiljene žene britke solze zaradi Njegove žalostne obsodbe. Ali On jim reče: „Hčere Jeruzalemske! ne jokajte nad menom, ampak jokajte same nad sebo in nad svojimi otroci“ (Luk. 23, 28.). Ko na križi visi, oberne se k njemu spokoren razbojnik, proseč milosti in usmiljenja, ter mu pravi: „Resnično, ti povem, še danes boš z menom v raji“. (Luk. 23, 43.) Pri Njegovih nogah pod križem stoji Njegov ljubljenec Janez ž Njegovo materjo, in zroči mu jo za mater ter pomočnico vsega človeštva. Psujejo in preklinjajo ga Farizeji, vojščaki in beriči, kar ga najbolj morejo, napoje ga z žolčem in s kisom, in vanj bruhajo vso mogočo divjost; ali na mesto prošnje k Očetu, da naj jih s strelo pobije, se razlega glas odpuščenja proti nebesom: „Oče, odpusti jim, saj ne vedo, kaj delajo!“ (Luk. 23, 34.) Tako nam gre toraj po Kristusovem zgledu svojega bližnjega ljubiti. „Novo zapoved, pravi Kristus, vam dam, da se ljubite med sebo, kakor sem jaz vas ljubil“.

2. a) Najprej mora naša ljubezen do bližnjega biti krotka in poterpežljiva. „Ljubezen, pravi sv. Pavel, je poterpežljiva, je dobrotljiva; ljubezen ni nevošljiva, ne ravna napčno, se ne napihuje; ni časti lakomna, ne išče svojega, se ne dá razdražiti, ne misli hudega; — vse preterpi, vse veruje, vse upa, vse prenaša“. (I. Kor. 13.) Če se toraj prav kakošne napčenosti in razžaljenja primerijo, se tistemu, ki v resnici ljubi, vendar serce ne vznemiri. On jezo in nevoljo, ki se mu v notranjem vzdiguje, brž v prvi zavrelci zaduši, in ne misli na to, kako bi hudo s hudim povračeval. Velikoveč skuša, kako bi pogrške svojega bližnjega, kolikor je moč, izgovoril, in ako jih izgovoriti ne more, izgovarja vsaj njegov namen. Če pa nobeno teh dveh ni mogoče, sovraži sicer pregreho, ne sovraži pa njega, ki jo je storil. Spomni se, da smo vsi slabostim podverženi, in da moramo drug drugega butaro nositi, da spolnujemo postavo Kristusovo.

Po tem takem moramo najpoprej na to gledati, da pri zamerah, ki se od ljudi nikakor ne dajo ločiti, jezi ne damo čez nas gospodovati. Mi moramo slabosti svojega bližnjega prezirati, kakor je Kristus preziral slabosti svojega ljudstva, svojih učencev in preganjavcev. Zdi naj se nam še tako hudo, razžaljenje poterpeti, vendar ne sme nobena nekerščanska beseda iz naših ust priti, še manj pa smemo premišljati, kako bi se nad bližnjim znosili, oko za oko, glavo za glavo od njega zahtevali.

b) Naša ljubezen do bližnjega bodi po Kristusovem zgledu milosrčna, ali delavna. Ni še namreč zadosti, da svojega bližnjega ne sovražimo, ali da mu njegovo razžaljenje odpuščamo in mu nič hudega ne storimo. Treba je še, da mu tudi toliko dobrega storimo na duši in telesu, kolikor je v naši moči. Sv. Jakob pravi: „Ako sta brat ali sestra naga in potrebujeta vsakdanjega živeža, reče jima pa kdo izmed vas: Pojdita v miru, ogrejeta in nasitita se; in jima ne daste, česar je potrebno telesu, kaj bo to pomagalo?“ (2, 15, 16.) Dobro mu moramo toraj storiti na telesu, ako mu v revščini pomagamo, ga v bolezni obiskujemo, v preganjanji branimo, in mu v vseh njegovih potrebščinah pomoč skazujemo. Dobro mu moramo storiti na duši, da ga nevednega podučimo, mu v dvomih dober svet damo, grešnika na pot pokore zavernemo, pobožne v pravičnosti poterdimo, žalostne tolažimo, in v blagor svojega bližnjega svoje roke proti nebesom povzdigujemo.

c) Ta naša poterpežljiva in milosrčna ljubezen mora pa tudi vse ljudi obsegati. Mi zapovedi ne izpolnujemo, ako le svoje starše, brate in sestre, svoje sorodnike in dobrotnike svoje sosede, prijatle in znance ljubimo, ampak ljubiti nam gr ljudi iz vseh stanov, naj bodo po rojstvu ali po veri kdor si koli. Nizki ne sme ravno tako kakor visoki, revni ne kakor bogati, sovražnik ne kakor prijatelj, krivoverec, nevernik in Jud ne sme od naših dobrot izpahnjen biti. Vsak človek brez razločka je naš bližnji. Vsi so po Božji podobi vstvarjeni, s kervjo Sinu Božjega odrešeni, in vsi tudi gnad in maziljenja sv. Duha deležni postanejo. Zato nam gre vse brez razločka ljubiti. To ljubezen nam pripo-roča Kristus, ko pravi: „Ako tiste ljubite, kateri vas ljubijo, kakošno plačilo bote imeli? Ali ne delajo tega tudi cestinarji?“ (najzaničljiviši ljudje.) „In ako pozdravljate le svoje brate, kaj storite več? Ali ne delajo tega tudi malikovavci?“ (Mat. 5, 46, 47).

d) Na posled bodi naša ljubezen do bližnjega po zgledu Kristusovem stanovitna, to je: terpeča do našega zadnjega vzdihljeja. Naš bližnji nam mora biti vedno v srcu zapisan, in dobrote mu skazovati ne smemo poprej odnehati, dokler smert vsemu konec ne stori. In ko že umiramo, mora naša ljubezen bližnjemu še dobro želeiti, in kedar pred sodnji stol Gospodov pridemo, bo drugo poglavito vprašanje, če smo zraven Boga tudi bližnjega po Kristusovi zapovedi ljubili, kakor sami sebe.

S k l e p.

To, ljubi moji! so lastnosti prave ljubezni do bližnjega, kakoršne se učimo od Kristusa. Ali je bila pa naša ljubezen tudi v resnici zmiraj taka? Kako smo se obnašali pri zopernostih, pri razžaljivih besedah, pri kaki nam storjeni škodi, pri slabostih in nerodnostih svojih domačih, sosedov in družih? Vsakdanji prepiri, vedno preklinovanje, ravsanje in rotenje kaj drugega spričuje, kakor to, da od poterpežljive ljubezni nič ne vemo? Ker pa poterpežljivosti ne poznamo, vemo še manj od milosercne, splošne, stanovitne ljubezni. Kje so bolniki, kje lačni, kje nagi, kje žalostni, kje nevedni, kje zmoteni, katerim bi bili pomagali? Kje je vsaj molitev, s katero bi jih bili Bogu in dobrim ljudem priporočevali? In če smo komu dobro storili, zakaj pa le svojim prijateljem, sorodnikom in dobrotnikom? zakaj ne tudi sovražnikom, ptujcem in vsem brez razločka? Kako nestanovitni smo tudi v svoji ljubezni! Kako hitro nam omerznejo serca, in kako berž se od ptuje reve obernejo naše oči! Kako hitro usahne studence, ki bi bil imel teči žalostnim v tolažbo! Zato odslej bodi vsaj naše prizadetje, da ljubezen Kristusovo posnemamo, in koder hodimo, po Njegovem zgledu dobro delamo, in se v dobroti ne utrudimo do konca, da bomo po apostelnovi obljubi o svojem času želi brez prenehanja. Amen.

Pridiga za XVIII. pobinkošno nedeljo.

(Tudi hudobno misliti je greh; gov. L. F.)

„Zakaj mislite hudo v svojih srcih“? (Mat. 9, 4.)

V v o d.

Kaj rado se na svetu primeri, da ljudje dobremu delu hude namene podtikajo. Tudi Jezusu, usmiljenemu odrešeniku, se je tako godilo. Usmiljeni možje prineso k Njemu bolnika; terdno so v Njega verovali in upali, da se bo bolnika usmilil in ga ozdravil. Hiša, kjer je Jezus ravno takrat bival in učil, bila je natlačena z ljudmi; nekaj od njih so mu bili prijatelji, še več pa jih je bilo sovražnikov, ki so na vsaki migljaj Jezusov pazili, da bi mu mogli škodovati. Ko ubogega bolnika na postelji pred Jezusa postavijo, in Jezus njih vero vidi, reče bolniku: „Zaupaj moj sin, tvoji grehi so ti odpuščeni“; in potem še besedice: „Ustani in hodi“. S tim je usmiljeni Jezus dal bolniku zdravje na duši, ker mu je grehe odpustil, pa tudi zdravje na trupu, ker je potem zdrav vstal in hodil. O kako se je razveselilo žalostnemu bolniku serce! Razveselili so se ž njim tudi drugi dobri ljudje, ki so bili tam pričujoči, in so Boga hvalili in častili, ki je ljudem tako milostljivega se skazal. Le hudobnim farizejem Jezusovo djanje ni bilo po volji, po strani so gledali, dobremu delu so hude namene podtikali in sami pri sebi djali: „Ta Boga preklinja“. Jezus pa, kteremu so bile serca odkrite in vse njih misli znane, zatorej jih zaroti: „Zakaj mislite hudo v svojih srcih“. Kristjani! Enako bi tudi nam mnogo mnogo krat Jezus reči mogel: „Zakaj mislite hudo v svojih srcih“. Veliko pregrešimo se s tim, da hudo mislimo.

Dovolite, da vam v današnji pridigi razložim, kako se ljudje pregrešijo z hudobnimi mislimi, da bomo vedeli se jih skerbneje varovati. Pregrešimo se, če hudobne misli pasemo, a) zoper Boga, kedar v božjo bosedo ne verujemo, v njega premalo zau-

pamo; b) zoper svojega bližnjega, kedar ga v mislih hudo sodimo; c) zoper same sebe, ko prevzetne, nečiste in nečimurne misli in želje pasemo. Kako hudobne in pregrešne da so te trojne misli, hočem vam pred oči postaviti s pomočjo sv. Duha; pripravite se!

R a z l a g a.

1. Pregrešimo se mnogokrat z hudobnimi mislimi zoper Boga. Kako pa? Kedar v Boga ne verujemo, v njega ne zaupamo, kakor bi imeli; kedar božjim naredbam nasprotujemo, zoper voljo božjo mermramo. Bog je mene zapustil, Bog je mene pozabil, slišal sem kterobart tožiti ljudi v velikih revah in stiskah. Take pritožbe pridejo pa le iz malovernosti in nezaupanja, pred katero nas že ljubi Jezus posvarja, kedar pravi: „Ne skerbite za svoje življenje, kaj bote jedli, tudi ne za svoje telo, kaj bote oblačili. Ali ni življenje več, ko jed, in telo več, kot oblačilo? Saj ve vaš Oče nebeški, da vsega tega potrebujete“. Tako uči tudi sv. Pavel: „Svojega zaupanja ne zgublajte; to bo vam doneslo obilno plačilo“. Hebr. 35. Tudi sv. Avguštin nas enako opominja: „Svojega zaupanja ne popusti, ne pozabi ljubezni božje. Ta gospod, ki te je stvaril, On te bo tudi preživil; on, ki razbojnika živi, ali bo to nedolžnemu odrekel? On, ki da solncu sijati na pravične in krivične, ali bi mogel tebe pozabiti?“ Teh besed našega Zveličarja in njegovih sv. učencikov se spominjajte in spoznali bote, da je malovernost in nezaupljivost velik greh, ki se v mislih stori. — Greh je pa tudi, božjim naredbam se ustavljati, zoper voljo božjo mermrati. Človeško oko kratko vidi, v prihodnjost pa celo nič. Velikobart si mislimo, to ali to moramo imeti, kedar pa tega ne dosežemo, smo nevoljni še celo na Boga, da po naši volji ne stori. Poznej pa še le vidimo, da bi bili nesrečni, ako bi bil Bog storil po naši volji. Tudi otrok se joče, kedar mu noža ne daš, takih otrok je pa veliko na svetu, ki so nevoljni na Boga, kedar ne da vsega, česar poželjujejo. Kedar nam Bog kaj odreče, on ravno tako modro ravna, kot pametni oče, ki svojemu otroku ostrega noža ne da, da se ne vreže. Nekteri ljudje potrebujejo dežja, in so nevoljni, kedar ga Bog ne pošlje; 1000 in 1000 ljudi pa potrebuje lepega vremena; kterim bi Bog vstregel? Ljubi kristjani! Zoper božjo voljo ne mermrajte, njegovim naredbam se nikar ne vstavljajte; če so nam dans nerazumljive, čez leto ali čez leta bomo spoznali, da so nam bile v srečo ali zveličanje. Bog ima druge, on ima boljše misli in namene, kakor so človeški;

človek misli vsak le na samega sebe in na svojo srečo; Bog pa mora misliti in skrbeti za vse, da se vse ohrani in oskerbi. — Če te Bog z nesrečo ali kako nadlogo obiskuje, ne misli, da bi Bog tebe pozabil, ne obupaj, ne pritožuj se čez Boga; ampak le to misli, da si s svojimi grehi še morebiti večih nadlog zaslužil; kedar bo po volji božji, bo ti tudi pomoč prišla, nadloga bo ti odzveta, in kar si po volji božji terpel, ti vse bo prineslo veliko plačilo v nebesih.

Neka zlahtna gospa se je peljala s svojima hčerama na ženitbo. Cesta je peljala skoz velik gozd. Ko se do gozda pripelejo, preblizo nekega germa zavozijo, tako da se vejica v lase ene hčere zaplete in ji razterga žojo z biseri, ki jih je imela v lase zapletene in da so se biseri po travi in germu razsajali. Vse so bile žalostne, da bojo se z iskanjem zapozdile in svatbo zamudile. Ravno tačas prisopiha iz gozda dervar in jim reče: „Ne tožite, marveč zahvalite se Bogu, da se je tako primerilo. Glejte, roparji vas čakajo v gozdu. Ko bi se tukaj ne bili zakasnili, ne bi bil vas mogel posvariti, in vas bi oropali, morebiti še celo vam življenje vzeli“. Glejte na tanki niti bilo je življenje teh treh ljudi. — Zaupljivo se podajmo božjim naredbam; kar Bog stori, vse prav stori, da si ravno tega precej ne zastopimo. Ne bodite torej maloverni ali nezaupljivi, ne ustavljajte se božjim naredbam, ne mermrajte zoper voljo Božjo, s tim bi se pregrešili, ker hudo mislite zoper Boga.

2. Pregrešimo se s hudobnimi mislimi zoper svojega bližnjega, kedar ga v mislih slabo obsodimo, slabo od njega mislimo in mu hudobne namene podtikamo. Že od nekdanj je ljudem navadno, da grehe drugih ljudi bolj vidijo, kot svoje, in da so jim slabosti bližnjega veliko bolj znane, kot lastne. Marsikteri človek bo vse na tanko vedel, kaj se v tej ali drugej hiši napčnega godi, tega pa, kar ima sam na sebi, ali kar je v njegovi hiši napčnega, tega ne ve. Že nek učenik v starodavnih časih je rekel, da človek ptuje grehe pred seboj nosi, da jih zmiraj vidi, svoje pa na herbtu, da jih ne vidi. Tudi ljubi Jezus je govoril: „Zakaj pa vidiš pezdir v očesu svojega brata, bruna v svojem očesu pa ne vidiš. Izderi najprej bruno iz svojega očesa“. . . . Nekteri ljudje so pa še hujši; oni zagledajo hudo tudi tam, kjer ga ni, in od vsacega človeka le hudo mislijo in hudo tudi govorijo. — Tako so delali farizeji z Jezusom. Ko je bolnike ozdravljaj in hudiče izganjal, mislili so sami pri sebi in tudi govorili, da je s peklenščekom v zvezi. Ko je po svoji božji oblasti ljudem grehe odpuščal, mislili so, da Boga preklinja: zatorej jih je Jezus zarotil: „Kaj mislite hudo v svojih srcih“. Kakor so bili nekdanj farizeji, jih je še dan današnji veliko veliko ljudi, katerim ni mogoče, da bi mogli dobrega misliti od svojega bližnjega. Če ga vidijo na

potu, mislijo si, Bog ve, koliko bo si denarja zadobil, ali kako bo druge ogoljufal. Če kako dobro delo stori, še takrat mu hude namene podtikajo. Tako slabo mišljenje je velik greh zoper svojega bližnjega, ker se ž njim pregrešimo zoper ljubezen, ktero smo dolžni svojemu bližnjemu.

Ta ljubezen nam pa zapoveduje, da moramo od svojega bližnjega le dobro misliti, in Jezus nas uči: „Vse, karkoli hočete, da bi vam ljudje ne storili, tudi vi jim ne storite. Ljubi svojega bližnjega, kakor samega sebe“. Komu od nas pa je všeč, če ga drugi hudo sodijo, slabo od njega mislijo? Tudi mi jim tega ne storimo. Sv. Duh nas uči: „Kedar norec svojo pot gre, ima za norce vse druge, ker je sam norec“. Enako je s hudim človekom. Kdor je hudobnega serca, ima vse druge za hudobneže. „O človek, ki svojega bližnjega sodiš, ti ne boš imel izgovora. Ravno v tem, v čemur ga sodiš, sam sebe obsodiš“. L. Rimlj. To najdemo potrjeno v življenji nekega puščavnika po imenu Mahates. On je sam od sebe to-le povedal: Tri reči so bile, zavoljo katerih sem svoje brate ostro obsodil. Kedar je kateri za gerlo bolehal in zdravila iskal; — kedar je kateri v svoji celici s plajšem se odeval; — kedar so ljudem dajali žeganega ali blagoslovljenega olja, ker sem se bal, da bi ga nevedni ljudje k praznoveram ne potrebovali. Bog je pa tako obrnil, da sem moral vse to storiti, kar sem pred preostro grajal. Napadla me je bolezen v gerlu in moral sem zdravila iskati; ravno zavoljo boleznim sem se moral v celici s svojim plajščem zagrinjati; in za tim so me ljudje s prošnjami tako nadlegovali, da sem zavoljo nadležnosti moral jim od posvečenega olja dati. Tako sem sam storil te pregreške, zavoljo katerih sem svoje brate preostro sodil“. To se je že zgodilo pred nekterimi sto leti; ali je mar današnji dan drugači? Ravno v tem, v čemur svojega bližnjega hudo sodimo, ravno v tem se radi sami pregrešimo; zatoraj nas posvarja sv. Duh: „Ne sodite (hudo) in tudi vi ne bote (hudo) sojeni“. Ne mislite hudo od svojega bližnjega, to je velik greh in strašne posledice ima.

Cesar Henrik drugi je imel pobožno ženo Kunigundo. Dolge leta sta v srečnem zakonu živela. Nekdaj pa pridejo hudobneži k cesarju, in mu naznanjajo, kakor da bi bili videli mladega človeka iz cesarične izbe priti. V sercu cesarjevem se je vnel hudi sum, da je bila cesarica zakon prelomila, in to zve cesarica. Tedaj je pa bila navada, da je moral človek, ki je bil obdolžen velike pregrebe in se ni mogel drugači opravičiti, z bosimi nogami po razbeljenem železu hoditi. Če se mu nič hudega ni zgodilo, bil je za nedolžnega spoznan. Rada se cesarica Kunigunda tej sodbi podverže, ker ni mogla tega prenesti, da bi njen mož in cesar kaj slabega mislil od nje. Izzuje svojo obujjo in gre z bosimi nogami po 12 razbeljenih železnih ploščah; in glejte, nič žalega se jej ni

zgodilo. Ko je cesar to videl, padel je pred njo na kolena, in jo kleče prosil za zamero. V mestu Bambergu se pa še današnji dan v neki kapelici kaže 12 železnih lemežev, po katerih je cesarica Kunigunda hodila.

Prijatelj! prijateljica! ni mogoče, da bi vsaki, ktereга kake hudobije ali pregrehe obdolžiš, hodil po razbeljenem železu in se pred teboj opravičil; ali gerdo je in strašna pregreha, da od svojega bližnjega slabo misliš in mu hudobo podtikaš, od ktere nič ne ve. Ne bo med nami človeka, kdor ni že čutil, kako boli človeka, kedar drugi od njega hudo mislijo; tolikanj več pa se tedaj varujte, drugim te grenkosti napravljati. Če ste pa sami krivo sojeni in ne morete se pred ljudmi opravičiti, potolažite se; o svojem času bo vsaka nedolžnost odkrita, in bo prišla vsaka hudobija na dan. Lepo bo plačal Jezus tega, ki je iz ljubezni do njega terpel preganjanje in krivo obsojenje. Dobro si zapomnite: Od bližnjega hudo misliti, je velik greh v mislih.

3. Pregrešimo se v mislih zoper same sebe, kedar prevzetne, nečiste in nečimurne misli v sercu nosimo. Take misli še vsacega človeka obbajajo; to pride iz tega, ker je človeška natora bolj k hudemu nagnjena in peklenski skušnjavec ne odjenja, s skušnjavami nadlegovati nas. Otrok, ki dobi novo obleko, zdi se boljšega in se rad povzdiguje čez druge. Enacih otrok je veliko na svetu. Da se kteremu le zdi, da ima kaj boljšega od drugih na sebi, že se rad prevzame in prevzetno na druge pogleduje; to pa je greh. Ravno tako je greh, v nečistih in nečimurnih mislih se zadrževati.

Nečiste misli so kakor ropne ptice; kedar le čez letijo in ne obsedejo, škode ne storijo; ali gorje, kjer obsedijo, one veliko škodo napravijo. Ni človeka, da bi mu ne nagajale nečimurne misli, še svetniki ne, kakor sv. Pavl piše, niso bili brez njih. Kedar pa do njih dopadenja nimamo, ampak jih izganjamo, tedaj pregrešnega nimajo za nas. Zatorej že sv. Avguštin uči: „Kedar hudi duh začne, tebi hude misli dajati, odpodi ga precej: brez zamude se mi zoperstavi, tako da mu ne privoliš, ali pa celo dopadenja do teh misli ne dobiš“. Oh kako lahko bi se greha varovali, ako bi se več branili hudobnih misli! Tako jih pa zanemarjamo, da korenine in moči dobivljajo v naših srcih in nas potezajo v pregreho. Zatorej Jezus pravi: „Kdor žensko pogleda z nečistim poželenjem, on je v sercu že grešil“. — S tem pa nas je Jezus hotel učiti, kako skerbno da se moramo varovati nečistih in nečimurnih misli in poželenja. Ravno ta nauk je dal tudi neki opat menihu, ki je k njemu prišel in mu potožil, da mu zmirej hude misli nagajajo. Opat ga pelje ven pod milo nebo in mu veli: „Razpni svojo obleko in vjemi ta veter“. Ko mu pa menih odgovori, da tega ne more storiti, odvernili mu je: „Kakor ti ne moreš vetra vjeti s svojo obleko,

tako malo moreš zabraniti hudim mislim, da te obhajajo; eno pa moreš storiti, to je, hudim mislim se moreš zoperstavljati in nikar v nje privoljevati“. S psom, ki je priklenjen, ne pečaj se, tako se tudi v hudih mislih ne zaderžuj in škodovale ti ne bodo. „Hude misli se pristudijo Bogu“. Prip. 15, 26.

S k l e p.

Pokazal sem vam, kako da se pregrešimo s mislimi. Pregrešimo se zoper Boga, kedar v njegovo besedo ne verujemo, v njega ne zaupamo; zoper bližnjega, kedar ga hudo sodimo; zoper same sebe, kedar prevzetne, nečiste, nečimurne misli v srcu nosimo. „Kaj mislite hudo v svojih srcih“, tako je zarotil Jezus hudobne farizeje in nas je učil, da se človek tudi z mislimi pregrešiti more. „Kaj mislite hudo v svojih srcih“, bi Jezus veliko velikokrat tudi nam reči mogel. Kedar bomo pa stali pred sodnjim stolom vsegavedočega sodnika, bomo sojeni zavolj vseh hudih misli, do katerih smo dopadanje imeli.

Ljubi kristjan! hočeš imeti svojo vest čisto in enkrat milostljivo sodbo, nikar ne pripuščaj hudim mislim v svojem srcu prostora. Ne misli hudo zoper Boga, temuč podverži se voljno in zaupljivo naredbam božjim. Da so ti ravno danes nerazumljive pota previdnosti božje, Bog vendar vse prav stori; če te z nadlogami obiskuje, poslal ti bo tudi pomoč. Ne misli hudega zoper svojega bližnjega, to bi bilo pomankanje ljubezni in greh. Ne sodi ga, Bog nas bo sodil; njemu vso sodbo prepusti, le to skerbi, da ti od Jezusa ne boš ostro sojen zavoljo grehov. Ne nosi v svojem srcu prevzetnih, nečistih misli; prevzetnim Bog svojo gnado odteguje, nečiste misli so pa žerjavica, iz ktere se lahko plamen nečistosti vname. Kakor je Jezus hude misli farizejev poznal, pozna tudi naše. Hočemo biti Jezusovi prijatelji, varujmo se jih! Amen.

Pridiga za XIX. pobinkoštno nedeljo.

(Znamnja pogubljenja; gov. — f. —)

„Veliko namreč jih je poklicanih, malo pa izvoljenih“. (Mat. 22, 14.)

V v o d.

Na zemlji živi blizo tisuč milijonov ljudi. Neznano število jih je že pomerlo, od kar svet stoji. Koliko da jih bo še za nami na zemlji živel, ne vemo. Ko bi bili pa vsi ljudje skupej zbrani, kar jih je in bo živel, in kar jih še zdaj živi na zemlji, kakor bodo zbrani na sodnji dan, bilo bi jih nezmerno število, kakoršnega človeško oko ne pregleda. Vsi so poklicani za nebesa, vsem so prebivališča pripravljene pri pripravljeni pri nebeškem Očetu, in vendar pravi Jezus v današnjem svetem evangeliju: „Veliko je poklicanih, malo pa izvoljenih“. Ko to slišimo, nas pač groza obleti in strah sprehaja, in si morda sami pri sebi mislimo: „Bog ve ali bom pač tudi jaz med izvoljenimi, ali ne bom?“ Na to ne morem jaz nikomur gotovega odgovora dati, kakor ga clo samemu sebi dati nisem v stanu. Vendar pa ne tajim, da imamo nekatere znamenja, po katerih zamoremo sklepati in soditi na svoje zveličanje ali pa na svoje pogubljenje. Sem vam lansko leto popisoval znamenja za večno zveličanje pravičnim v podbudo in tolažbo, vam bom danes naštel znamenja za večno pogubljenje, grešnikom v zdravilni strah, kateri naj bi jih nagnil k spokorjenju in poboljšanju. Bog z nami!

R a z l a g a.

1. Kakor imajo znamenje večnega zveličanja nad seboj tisti kristjani, kateri radi in z veseljem božjo besedo poslušajo; ravno tako imajo znamenje večnega pogubljenja nad seboj tisti, ki božje

besede ne poslušajo radi; katerim so pridige zoperne, jim keršanski nauki presedajo, in se jim duhovne bukve studijo; in se toraj tudi božji besedi z različnimi praznimi izgovori odtegujejo, da le morejo. Takim velja, kar je Kristus že farizejem očitaval rekoč: „Ker niste iz Boga, tudi božje besede ne poslušate“ (Jan. 8, 47.). Kaj ne, bratje in sestre! ako kdo koga nima rad, tudi ne bo rad poslušal od njega govoriti. Nekteri pravijo: „Nočem kar nič slišati od tega človeka“; to je očitno znamenje, da kar nič zanj ne marajo. Ravno tako je pa tudi očitno znamenje, da tisti ljudje niso božji prijatli, ki ne poslušajo radi govorjenja od Boga in božjih reči. —

Še pred svojim spokorjenjem je sv. Avguštin vsako nedeljo, ako so mu le njegove opravila dopustile, poslušat hodil pridige svetega Ambroža, Milanskega škofa, in oh, kako veliko mu je to pomagalo! „Moje serce je bilo ginjeno od zgovornosti tega svetega moža“, pravi sv. Avguštin sam, „in se je polagoma in zaporedoma odpiralo resnici“. Morda bi se sv. Avguštin nikdar spokoril, nikdar zveličal ne bil, ko bi ne bil tako pridno hodil poslušat božje besede! ?

2. Kakor tisti ljudje, ki radi molijo, znamenje večnega zveličanja nad seboj imajo; ravno tako imajo nasproti znamenje večnega pogubljenja nad seboj tisti, ki ne molijo radi. Kaj ne, prijatli moji! ako kdo koga terpeti ne more, tudi ne bo se rad ž njim pogovarjal. Enako znamenje je, da tisti ljudje niso prijatli božji, kateri se z Bogom radi ne pogovarjajo. (Sir. 1, 32.) O kako so pač svetniki radi molili, in kako priserčno so molili! Od svetega Arzenija pripovedujejo, da je po cele ure neprenehoma molil, ter molil tako goreče in tako priserčno, da so ga pri tem polivale obilne, vroče solze. Od preobilnih solz so se mu clo oči vnele in obolele, in od trepavnic so mu odpadle vse dlake. — Kdor pa za molitev ne mara, ne bo se posvetil, ne bo svetnik postal.

3. Kakor imajo znamenje večnega zveličanja nad seboj tisti kristjani, ki večkrat prav pripravljeni k spovedi gredo, in vedno k svetemu obhajilu pristopijo; ravno tako nosijo znamenje večnega pogubljenja nad seboj tisti, ki se le redkoma tem svetim zakramentom približujejo; ki nad spovedjo in sv. obhajilom nek notranji stud imajo; in se ju toraj z vsakoršnimi praznimi zgovori ogibajo; in ravno zato po cele mesce, in clo na celo leto k njim ne pristopijo, in bi še o veliki noči ne pristopili, ko bi se ljudi ne sramovali, in bi jim zavoljo spričavnih listkov ne bilo. Vsi ti merzli mlačni kristjani spadajo v versto tistih ljudi, od kterih današnje sv. evangelije pove: „Ženitnina je sicer pripravljena,

toda povabljeni je niso bili vredni". (Mat. 22, 8.) Po besedah sv. evangelija spadajo v to versto vsi tisti ljudje, ki spred časnega na večno pozabijo, in doprinašanje dobrih del zanemarjajo. Na to nemarnost in lenobo sicer marikteri nič ne porajajo; med tem pa je sv. pismo vse polno ostrega žuganja, ktero lenobnežem večno pogubljenje zažuguje. Tako na primero govori Gospod Bog po preroku Jeremiju (48, 10.): „Preklet bodi, kdor nemarno opravlja Gospodovo delo“. Le dobro si zapomnite, bratje moji! Bog ne pravi samo, preklet bodi, ki veliko velikih grehov doprinaša, ali kateri Bogu clo ne služi; ampak tudi tistemu prekletstvo napoveduje, ki nemarno služi svojemu Bogu. Ravno tako: Zakaj je ukazal Bog Laodicejskemu škofu pogubljenje napovedovati? Je bil mar škof kak velik grešnik? Tega ne, ampak le zavoljo njegove nemarnosti v doprinašanju dobrih del mu je Bog pogubo zažugal. „Ker nisi ne merzel ne gorek, ampak mlačen, te bom iz svojih ust plunil“. (Apok. 3, 16.) Zakaj petero nespametnih devic na ženitovanje ni bilo sprejetih? (Mat. 15.) In zakaj je bil leni hlapec v ječo veržen? (Mat. 25.) Morda zavoljo velikega števila pregreh? O kaj še? une niso imele olja (dobrih del) v svojih svetilnicah; ta pa si s svojim talentom nič ni bil pridobil; tedaj zavoljo nemarnosti v doprinašanju dobrih del jih je kazen zadevala. In zakaj je bilo smokvino drevo posekano in v ogenj verženo? Ne zato, ker je slab sad rodilo, ampak le, ker nobenega sadu ni dalo. (Mat. 7, 19.)

Poglejte, ljubi poslušavci! kaj pomenijo vse te evangeljske prilike drugega, kakor gotovo resnico, da ne bodo le samo veliki grešniki, ampak da bodo tudi mlačni in leni kristjani vekomaj zaverženi, in da imajo že res znamenje večne pogube nad seboj. (I. Kor. 10, 11.)

Pravi služabniki božji so goreči za božjo službo, vsi vneti za prejemanje svetih zakramentov, kakoršni so bili prvi kristjani. Nekteri izmed njih so vsako nedeljo prejeli svete zakramente, nekteri clo vsak dan, ako le ni bilo kakega posebnega zadržka. Oni bi bili pač res zvesti služabniki Gospodovi, ki so pridno obračali posojene talente, ter si ž njimi pridobili spet drugih talentov, in večno zveličanje v plačilo.

4. Kakor znamnje večnega življenja nad seboj imajo tisti ljudje, ki velik stud nad grehom imajo in Boga éez vse ljubijo, bližnjega pa kakor sebe; ravno tako imajo tisti ljudje znamnje večne pogube nad seboj, kterim se greh nič ne studi, in brez sramožljivosti in brez pomislika greh na greh nakladajo, in si malo ali nič iz tega ne storé, da zdaj tako zdaj spet drugač Boga

žalijo in bližnjemu življenje grené. (I. Kor. 13, 1. 2. 3.) — O kako vse drugači delajo pravi božji prijatli, kateri upanje imajo do večnega življenja! Kako skerbno se varujejo greha! Civandono, kralj iz Bunge na Japonskem, je bil od svetega Frančiška Ksaverijana h keršanstvu spreobrnjen, in je bil te svoje sreče tolikanj vesel, da je kar iz prvega Bogu obljubil, da je pripravljen rajši umreti, kakor le eno samo evangeljsko zapoved prelomiti.

5. In na zadnje, kakor tisti ljudje znamenje večnega življenja nad seboj imajo, ki pobožno živé, in vendar britkosti in nadloge terpé, pa jih voljno preterpé, in vsem tem nadlogam vkljub pobožni ostanejo; ravno tako imajo nasprot znamenje pogubljenja nad seboj tisti, ki hudobno in brezbožno živé, in jih vendar le križi in težave ne težé, in jim vse tako rekoč po volji gre, kakor neusmiljenemu evangeljskemu bogatinu. (Luk. 16.) Taki ljudje imajo svoje nebesa že na tem svetu. Bog jim že tukaj plačuje njih dobre dela, ako še tu in tam ktereга doprinašajo, z časno srečo in pozemeljskimi dobrotami. Na unem svetu nimajo kaj prida pričakovati, kakor tudi tisti ne, kateri v križih in težavah mermrajo in godernjajo ali clo preklinjajo. Svetniki clo živeti niso hotli brez terpljenja. Nek star, svet puščavnik je skoraj zmerom bolehal. Enkrat pa ga je celo leto in dan bolezen na miru pustila. To pa mu je serce tako močno užalilo, da je začel s solznim očesom k Bogu zdihovati rekoč: „Gospod! ti si me zapustil, ker celo leto svojega hlapca vrednega ne spoznaš, da bi ga obiskal“. — Tudi sveta Terezija ni hotla brez terpljenja živeti. Zatoraj je mnogokrat zdihovala, rekoč: „Gospod! ali terpeti ali umreti (mi daj!)“

S k l e p.

Poglejte, ljubi kristjani! to so nekatere znamenja večnega pogubljenja. — Ravno kakor tistemu, ki ima velik glad in veliko žejo po božji besedi, veliko veselje do molitve, obilno hrepenenje po svetih zakramentih in gorečo ljubezen do Boga in do bližnjega in ki pobožno živi, pa ga Bog z mnogimi nadlogami obiskuje, in jih vendar iz ljubezni do Boga poterpežljivo prenaša; ravno kakor tistemu — rečem — srečo voščim, ker znamenje večnega zveličanja nad seboj ima, in ni le samo poklican, ampak bo tudi izvoljen, ako do konca stanoviten ostane: ravno tako nasprot milujem tistega, ki nima nobenega veselja do božje besede, nobenih amov

za molitev, nobenega hrepenenja po svetih zakramentih, nobene prave ljubezni do Boga in do bližnjega, in se mu greh nič ne studi, in vsemu svojemu pregrešnemu življenju vkljub, za nobeno nadlogo nič ne ve, ali pa križev in težav ne prenaša vdano iz ljubezni do Boga! Tak človek je zares milovanja vreden, očitno znamnje večnega pogubljenja nosi nad seboj: je sicer poklican, ne pa izvoljen. Kdor tedaj le enega teh znamenj nad seboj ima, naj ne mudi poboljšati se, ter naj si vse vse prizadeva, priti sedaj nazaj na pravi pot, in nekdanj tje gori med število izvoljenih! Amen.

Pridiga za XX. pobinkošno nedeljo.

(Od otroške izreje; gov. M. T.)

„In je veroval on, in vsa njegova hiša“. (Jan. 4, 53.)

V v o d.

Dva dni se je Jezus mudil v mestu Sihar, kar se po naše toliko pravi, kakor „pokopališče“, zato ker so bile tam Jožefove kosti pokopane, ki so jih Izraelci pri odhodu iz Egipta seboj bili vzeli. Tam je imel pri Jakopovem vodnjaku s Samarijanko svoj imeniten pogovor, potem pa se je nazaj v Galilejo vrnil, vendar pa ni šel v svoje očetnje mestice Nazaret, ker je iz skušnje vedel, da prerok v svojem rojstnem kraju nima časti. Prvi kraj, ki ga je zopet obiskal, bila je Kana, kjer je prvi čudež storil, ko jim je v vino spremenil. Tu ga pride nek kraljev služabnik iz Kafarnaum prosit, da naj k njemu pride, in mu ozdravi njegovega sina. Te njegove prošnje je Kristus spoznal njegovo dobro serce, in njegovo veliko očetovsko skerb za otroka. Zato mu je prošnjo usliša in mu rekel: „Tvoj sin živi“. Ko je pa ta kraljev služabnik videl čudež, kterega je Kristus nad njegovim bolnim sinom storil, pravi v evangelje, veroval je vanj on, in vsa njegova hiša. Po tem takeni, da kraljev služabnik lep zgled

za blagor svojih otrok skerbnege očeta. Skerbel je pa ne le, kakor je ostra dolžnost vsacih keršanskih starišev, za telesni, ampak tudi za dušni prid svojega sina, ker ni samo na njegovo telesno zdravje, ampak tudi na zveličanje njegove duše mislil. Iz tega pa, da je ne le ta kraljev služabnik, ampak da je po njem vsa njegova hiša v Kristusa, kakor v obljubljenega Odrešenika verovala, iz tega, pravim, se lahko učimo, da, kakoršni so stariši, taki so otroci; dobri stariši imajo večidel dobre otroke, kakor imajo hudobni stariši hudobne otroke, zakaj jabelko, pravi pregovor, ne pade deleč od drevesa. Pobožnost in strah Božji pri otrocih sta največ na dobri izreji ležeča, in zato imajo taki stariši, ktero dobro izrejo pri otrocih zane-marjajo, težek odgovor pred Božjim sodnjim stolom. Vsled tega bi vam toraj danes rad pokazal, 1. da imajo stariši sveto dolžnost, naj svoje otroke dobro izrejajo, in 2. vam bom razložil, kako da naj tej svoji dolžnosti zadostujejo. Poslušajte!

Razlaga.

1. Pričkali so se nekdam učeni med sebo, zakaj da Bog, kakor je angele, tako še ljudi ni vseh na enkrat ustvaril. Ali, dasiravno bi bilo Bogu to mogoče, vendar je v svoji modrosti ir previdnosti hotel, da naj se človeški rod po dveh človekih počasi zaploduje in množi, in sicer tako, da ima vsak koga drugega za svojega očeta in za svojo mater spoznati. S tem je hotel Bog roditeljem in otrokom posebno dobroto skazati; roditeljem, ker jih je postavil za svoje namestovavce, otrokom pa, ker jim je po stariših rednike, varhe in odgojevavce dal. Kakor pa kralj komu svojih podložnih ne le veliko čast skaže, če ga v kaki deželi za svojega namestnika postavi, ampak mu tudi veliko dolžnost naloži, da naj zročeno deželo blagodarno vlada, tako je tudi Bog zakonskim ljudem po rojstvu otrok ne le veliko srečo dodelil, ampak jim ob enem veliko dolžnost naložil, da naj svoje otroke dobro izrejujejo, da na tem in na unem svetu svoj namen dosežejo.

Da bi pa od ene strani ne mislili, da je zakon le za množenje človeškega rodu postavljen, od uge plati pa, da bi stariši ložej svoje dolžnosti spolnovali, je Bc že iz začetka zakon kakor nerazvezljivo zavezo postavil, Kristupa ga v novi zavezi še celo k časti zakramenta povzdignil, da njem stariši potrebnih gnad prejmejo, svojim otrokom z besedi in z zgledom pravi pot proti nebesom kazati. Sv. Tomaž Avinski na ravnost uči, da je zakon zato nerazvezljiv, naj bise izreja otrok ne kerhala. Tedaj je

očitno, da tisti stariši, ki izrejo pri otrocih zanemarjajo, ne le zoper namen zakona greše in Božjim naredbam nasproti ravnaajo, ampak se tudi visoke časti, h kateri jih je Bog povzdignil, nevredne skazujejo. Oni niso nič manjše kazni vredni, kakor kraljev namestnik, ki bi zročeno deželo izdal in zapravlil.

Ta dolžnost starišev, da naj svoje otroke prav in po kerščansko izrejajo, je pa tako velika, da nič večja in imenitnija ne more biti. K temu jih veže Božja zapoved in natorna postava. Sv. Krizostom primerja službo starišev s škofovsko službo, in pravi, da imajo starši, ki so pri izreji otrok zanikerni, še večji odgovor pred Bogom, kakor škofje, kateri svoje službe zvesto ne opravljajo, ker jih k temu ne le Božja, ampak tudi natorna postava mora. Stariši! pravi ta cerkveni učenik, redite svoje otroke v krotitvi in v strahu Gospodovem, kakor veli apostel. Če so nam škofom otroci od Boga tako priporočeni, da moramo noč in dan na njih blagor čuti, in bomo morali od njih duš odgovor dajati; koliko bolj ste še le vi, kerščanski stariši! to dolžni storiti, ker so otroci vaše meso in vaša kri! Zakaj ako po apostelnovih besedah svojo vero zataji in je hujši od nevernika, kdor nima skerbi za svoje, zlasti za domače, si lahko mislimo, kaj morata oče in mati biti, ki blagor otrok, Božjo in natorno postavo spodkopata in jih v večno pogubo prepustita. Zato so že ajdje slabo izrejo otrok nad stariši kaznovali. Tako so imeli Lacedemonci postavo, poleg ktere so bili starši tistih otrok, ki so se očitno na ulicah ali tempeljnih nespodobno vèdli, pred sodbo poklicani, in po velikosti nespodobnosti strahovani. In od modrijana Diogena se bere, da je nekemu očetu zaušnico dal, ko je slišal, da je njegov sin vpričo njega nespodobno govoril.

Ljubi moji! koliko starišev bi še le pri nas ostre kazni zaslužilo, če bi enako cesarsko postavo imeli! Zakaj, Bogu bodi potoženo! ne manjka se staršev, katerih otroci brez vsega podnuka in brez vse krotitve doraščajo, in kateri mislijo, da otroku ni treba drugega, kakor borne hrane, da živi, otep slame, da se vleže in malo razterganih cap, da nag ne hodi, in za dušo sopet je dosti, da zna kakšen pokvečen oče naš, češčena si Marija in apostolsko vero, ravno tako, kakor bi bila duša kmečkega otroka pred Bogom manj vredna, kakor gosposkega, ali bi bile za kmete druge nebesa vstvarjene, kakor za gospodo, in bi bilo v te kmečke nebesa vsakemu nevednežu, zarobljencu in neotesancu lahko priti. Ne manjka se na dalje tudi taci starišev, kateri svojih otrok ne le sami ne podučujejo, ampak jik še celo k nauku ne spuščajo, rekoč, da imajo otroke za pašo, ne pa za šolo in za cerkev. Zato me žalostna skušnja leto in dan, kar sem pri vas, uči, da, ker so šolske

klopí in prostori, za otroke v cerkvi namenjeni, prazni, so tudi otročje glave prazne, in ker jih imate le za živino, imate tudi večidel poživiljene otroke, rogljate, kakor so tisti, ktere morajo pasti, kujave in uporne, kakoršni so tisti, za kterimi morajo po hosti letati. Čemu potlej, (ne zamerite, ker vam ne očitam, ampak iz dolžnosti povem) vse naše pridigovanje, ker se čez rov in lov ne razlega? in čemu moje vpiranje leto in dan s šolo, ker malo več, kakor praznim prukam govorim. — Ne bom še na dolgo in široko pravil od tistih starišev, kteri še celo sami z besedo in zgledom svojim otrokom pohušanje dajejo, in jih tako za ta svet spridijo, v nesrečo pahnejo, in za uni svet v pekel pogubé. Gorje toraj starišem, kedar bo pravični sodnik iz njih rok tirjal duše otrok, duše, ktere so s predrago ceno Kristusove kervi odkupljene in za nebesa stvarjene! Poberite se, jim poreče, iz pred mene v večni ogenj, kteri je hudiču in vsem njegovim namestnikom pripravljen! In ali ne bodo otroci sami s svojim glasom v to obsodbo privolili, rekoč: Prav je očetu in materi, da sta na večno pogubljeni; ker ona dva sta tudi naše nesreče kriva, in sta nas na mesto v otroke Božje pa v sužnje satanove bila zredila?

Toraj, kerščanski starši, glejte, da vam ne bo treba že na svetu, še bolj pa v večnosti preklinjati tiste nesrečne ure, ko vam je bil kak otrok rojen. Spomnite se, kakor pravi sv. Bazilij, da vam je Bog otroke v roke dal, kakor mehek vosek, v ktere ga lahko vsako podobo vtisnete; glejte, da vtisnete vanj podobo angela, ne pa satana! Spomnite se, da ste jih prejeli iz Božjih rok kakor mlade nježne drevesca, ki se dajo na vse strani pregibati. Vaša dolžnost in skerb mora biti, da se ne nagnejo na levo, ampak na desno, da ne rastejo krive proti peklu, ampak naravnost proti nebesom, in da v svojem času dober sad obrodé. Zato vam bom še nekoliko povedal, kako da svoje dolžnosti pri izreji svojih otrok spolnujete.

2. Nek moder mož starih časov pravi: Dasiravno oče k strahu Božjemu pri otrocih lahko veliko pripomore, vendar je več kakor polovico na materni pridnosti in skerbi ležeče. V čem pa naj se ta materna pridnost in skerb razodevljete? Pervič v tem, da otroku že z mladega, tako rekoč z maternim mlekom strah Božji v serce vcepi, in da uči spoznavati, da je greh največje hudo, ktere ga se je pred vsem najbolj bati. Tako je delal pobožni Tobias s svojim sinom. „Učil ga je, pravi sv. pismo, z mladega, da naj se Boga boji in greha varuje“. Tako je storila pobožna mati sv. Edmunda, in mu s tem toliko sovraštvo do greha v serce na-

vdihnili, da je sin večkrat poznejši rekel, ako bi na eni strani videl hudobijo greha, na drugi pa pekel odpert, in bi si eno teh dveh moral zvoliti, bi se rajše v pekel vergel, kakor v smerten greh dovolil. Tako je delala sv. Blanka s svojim sinom Ludovikom. Vsak večer, predno ga je spat dela, ga je vzela v svoje naročje in rekla: Ljubi otrok, rajše bi te v teh le rokah sama k pogrebu nesla, kakor vidila ali slišala, da si Boga s kakim smertnim grehom razžalil. — Tako je delala mati sv. Bazilija in sv. Gregorija Nacianskega, ki sta bila toliko samotnosti vajena, da ste jima bile po vsem mestu le dve ulici znane, v šolo in v cerkev. Nad njo so se pa tudi spolnile besede sv. pisma: „Dobro drevo rodi dober sad“ — dobra mati ima dobre otroke; oni so, kakor oljike okoli njene mize, in glej, tako se blagoslovljiva mož, kateri se Gospoda boji.

Ravno tako se je imel Češki kralj sv. Vacslov svoji stari materi, sv. Ludmili, zahvaliti, da je bil zgled svetosti, in je svojim podložnim, kakor svetla zvezda na potu čednosti proti nebesom svetil, kakor je njegovega brata Bolezlaja njegova mati Drahomira z besedo in zgledom na pot pregrehe zapeljala. Sv. Ludmila, stara Venceslajeva mati, bila je dobro drevo, ki dober sad prinaša; zato zeleni in cveti sedaj v nebesih. Drahomira pa je bila slabo drevo, ki slab sad rodi; in zato je bilo posekano in v ogenj verženo. Ravno tega se je vsem materam bati, ktere ne skerbé, da bi se njih otroci že z mladega strahu Božjega vadili. Zato posnemajte matere zgled starišev slovečega Janeza Gersona. Ta, kadar je iz šole domu prišel, in matere kruha prosil, mu je rekla mati poklekniti, ter roke in oči proti nebesom povzdigniti, in Boga za jed in pijačo prositi. Ko je pa to storil, mu je mati prošnjo uslišala, in ga s tem naučila, da nam od Boga prihaja vsak dobri dar. Je hotel sem ter tje od matere jabelk, sadja ali kar si bodi drugega, moral je tudi poklekniti in Boga za to prositi. Med tem pa je šla mati skrivé v zgornjo hišo, in mu je skozi luknjo v stanico, kjer je molil, spustila stvari, katerih je prosil. Tako ga je s to nedolžno zvijačo učila ne le Boga se bati, temuč ga tudi kakor darovavca vsega dobrega ljubiti in častiti. S tem pa je v otroku postavila podlogo tiste modrosti in pobožnosti, ktero so poznejše ljudje nad njim občudovali. Tako storite kerščanske matere, in tudi vé bote srečo, veselje in blagoslov Božji nad otroci videli.

Kerščanska mati drugič skerbi za to, da se bodo tvoji otroci že z mladega učili, da največa lepota in bogastvo ne obstajate v nečimurnih in nališpanih oblačilih, ne v tančicah in v svili, v zlatih perstanih in ubanih, ampak v kerščanskih čednostih, v lepem obnašanji in v sramožljivem ter poštenem vedenji. Ali v tem kako napčno ravnaajo naše matere! Kako bi otrokom večo doto skup

spravile in jih h kaki bolji hiši priženile, to so vse njih misli in prizadetja; da bi jim pa tiste čednosti pridobile, katerih v zakonu potrebujejo, kakor slepec pogleda, zato jim je malo mar. Zato pa tudi po zakonih vse vprek vidimo toliko nezadovoljnosti, preprirov, slabega gospodinstva, zapravljalivosti, jeze in pritožb brez konca in kraja, da se Bog usmili. Take matere naj bi se nad Ajdovsko Kornelijo zgledovale. K tej pride nekega dne bogata Rimljanka, ki ni vedela od drugega govoriti, kakor od svojega imenitnega stanu, od bogastva, od lepote svojih hčer, od dražih oblačil, dražih kamenov in od lepotičenja. Ko neha govoriti, jej pokaže Kornelija svoje otroke, rekoč: „Moji zakladi so pa ti le, ki jih smem vsemu svetu pokazati.“ S tem je hotla reči, da so starišev največje bogastvo dobro zrejeni, pobožni otroci. In res so bili njeni sinovi, ko so odrastli, pravi možaki, ki so si neumerljive spomine za svojo domovino pridobili s svojimi viteškimi deli.

Kaj vam je pa na starost od dobro izrejenih otrok pričakovati, poslušajte to le prigodbo, ki se je v Japanu bila pripetila. Neka bogata gospa pride po vojski v toliko uboštvo, da je bila primorana na zadnje beračiti. Imela je tri dobre sinove, katerim je ta nesreča nad vse šla k sercu. Primeri se, da je ravno v tem času nekdo bil kralja s smertnim orožjem napadel, in zato je bilo tistemu, kdor bi morilca našel, več tavižent tolarjev obljubljenih. Tu ti trije sinovi sklenejo, da se bo eden za kraljevega morivca zglasil in obljubljeni denar materi prinesel. Vablja pade na naj mlajšega, ter ga peljejo z zvezanimi rokami pred sodnika, in prinesejo obljubljene tolarje z veseljem svoji ubožni materi. Mati, to prigodbo zvedivša, pobere denar in ga nese nazaj sodnikom, rekoč, da se z lastno kervijo v svoji revščini noče preživiti. Ko pa ta prigodba do kralja pride, se je kralj te ljubezni otrok do matere tako razveselil, da jim je pošteno letno plačo do njih smerti iz blagajnice odločil. — Učite se iz tega, kak lep sad je dobra izreja otrok še celo pri ajdih obrodila!

S k l e p.

Toraj, kerščanski starši! ako hočete take otroke imeti, ki vam bodo v starosti vaša tolažba, vaša pomoč in vaše veselje, ravnajte po teh zgledih, ktere sem vam danes v posnemo pred oči postavil. Mirno bote potem svoje oči na smertni postelji zatisnili, zaupajoč, da se bo vašim otrokom na svetu dobro godilo, in da bote tudi vi zavoljo njih lahko odgovor dali pred sodnikom, in da se bote po smerti ž njimi v srečni večnosti zopet sešli, in se združeni pri Bogu veselili vekomaj. Amen.

V praznik Marije Device svetega rožnega kranca.

(Sv. rožnikranc prav obmoljen zaleže Marijnim častivcem v prid in tolažbo; gov. — f —.)

„Blagor telesu, katero je tebe nosilo!“ (Luk. 11, 27.)

V v o d.

Danes obhajamo praznik sv. rožnikranca; obhajamo praznik, o katerem sv. cerkev očitno spleta in Mariji na glavo postavlja lep venec iz žlahtnih, duhovnih rož, iz katerih obstoji lepa molitev sv. rožnikranca. Kakor evangelijska žena, ravno tako tudi sv. cerkev danes očitno povzdiguje svoj glas, rekoč: „Blagor telesu, katero je tebe nosilo!“ in s tim, da obhaja po vsem keršanskem svetu praznik sv. rožnikranca, očitno na znanje daje, kako močno da obrajša molitev sv. rožnikranca, s katero se Marija lepo počasti, pa tudi njeno serce omeči, da nam obilno milost in dobrot sprosi od Boga. — Sv. cerkev tedaj močno obrajša molitev sv. rožnikranca; vem, da tudi vi močno obrajšate to sv. molitev; in menim, da tu le med nami nikogar ni, kateri bi nikoli ne molil sv. rožnikranca! — Prav in hvalevredno je, da ga molite, molite ga vsaj nektrekrat o posebnih priložnostih, postavim ob sabotah, Marijnih dnevih, ob nedeljah, Gospodovih dnevih, ob praznikih itd. — Pri tem pa vendar le nikar ne pozabite, da vsaka molitev ni že Bogu všeč, Mariji v čast, in nam v prid; ampak le tista molitev, ktera je prav opravljena! — Če hočemo tedaj, da nam bo molitev sv. rožnikranca kaj pomagala, moramo prav moliti. Le prav opravljena molitev sv. rožnikranca nam bo zalegla v prid in tolažbo. In to ravno je tista resnica, od ktere mislim danes govoriti, govoriti Mariji v čast, nam pa v blagor in prid. Poslušajte!

Razlaga.

Sv. rožnikrance, če ga prav molimo, nam bo gotovo zalegel v prid in tolažilo. Od tega se lahko prepričamo, da le bolj na tanko pregledamo to lepo molitev, molitev sv. rožnikrancea.

1. Če premišljujemo molitev sv. rožnikrancea samo ob sebi, prepričamo se, da vse, karkoli nahajamo v sv. rožnikranceu, je sveto, podbudno, priserčno in nas vse lepo opominja na Marijo prečisto Devico. Taka molitev pa, da se le prav opravlja, ne more biti brez koristi in tolažila! Le na tem je vse ležeče, da se ta zlata molitev prav opravlja. Pravi častivec Marijen pa tako le prav opravlja to sveto molitev.

Kedar moli apostoljsko vero, s katero se sv. rožnikrance pričenja, oživlja v svoji duši vero v resnice Kristusovih nauk. Ravno to pa je zares prav primerno; brez vere namreč ne dopade Bogu ne češčenje, ne pobožnost, ne molitev!

Kedar moli Očenaš, si prav živo postavlja Kristusa pred oči, in reče sam pri sebi: „Tako le je molil moj Jezus; tako le je sklenil roke; tako le je povzdignil oči!“ in ves vnet zgleda Jezusovega začne zdaj moliti Gospodovo molitev, in razloži v njej Očetu nebeškemu vse svoje potrebe, ter ga priserčno in ponižno prosi njegove pomoči.

Zdaj pride do Češčenasimarije. Kader moli to molitev, si prizadeva od ene strani mater božjo vredno počastiti, od druge strani pa samega sebe z molitevjo poboljšati, posvetiti in popolnišega storiti. Ravno zato si pri pozdravljevanju Gabrielovem in Elizabetnem ves ginjen postavlja pred oči veliko čudo Kristusovega včlovečenja; si spomni, kaj je božji Sin za nas postal, kader si je v mater izvolil prečisto devico Marijo; in zahvali za to dobroto prav iz dna serca Sinu in mater! — Kader pride do sladkega imena „Jezus“, pridejo mu na misel besede sv. Petra, ki pravi, da „to je tisto ime, v katerem bomo zveličani“. Ravno zato pa tudi ne bo le samo v molitvi spodobno in pobožno izrekoval tega sv. imena; ampak ga bo tudi v nevarnostih in skušnjavah, v revah in težavah, in sosebnostno na smertno uro zaupljivo klical na pomoč. — In kader moli zadnji del Češčenasimarije rekoč: „Sveta Marija, mati božja! prosi za nas itd.“, sklene s tim svoje serce in svojo besedo z duhom in glasom neveste Kristusove, svete cerkve božje, se ž njo vred v duhu ponižnosti in pokore imenuje „revnega grešnika“; izroči zaupljivo in pobožno vse svoje potrebe v življenju in

v smrti materi usmiljenja; in si spomni pri poslednih besedah: „na našo smertno uro“, na prvo in poslednjo ter poglavitno opravilo človekovo, na opravilo: srečno umreti; in ker človek po navadi umerje, kakor je živel, tudi na opravilo: prav živeti! ter tako živeti, kakor si bo enkrat na smertni postelji in na zadnjo uro želel, da bi bil živel.

In zadnjič se pri vpletanju različnih skrivnosti sv. vere v Češčenasimarijo, ktere zapopadajo vesele, žalostne in častitljive resnice iz celega Jezusovega življenja, že spet molivcu ponudi lepa priložnost, z novo močjo in podvojeno gorečnostjo povzdigniti svoje serce in svojega duha k Jezusu, čigar življenje, terpljenje in vstajenje je zaznamovano v teh skrivnostih.

S takim duhom, s takimi mislimi in čutili moli sv. rožnikranc zvest služabnik božji in pravi častivec Marijni. Da pa taka molitev ne more biti brez dobrega vspeha, ne more biti brez koristi in tolažbe za molivca, to že lahko slehernemu pové njegovo lastno notranje čutilo.

2. Če pogledamo na sestavo molitve sv. rožnikrance, zadenemo res na marsikaj, kar se nam čudno zdi na prvi pogled, postavim: „po čemu da je v sv. rožnikrancu toliko različnih molitev?“ — „po čemu se Očenaš in Češčenasimarija verstita?“ — „Zakaj je več Češčenasimarij kot Očenašev?“ — v sploh govoriti: „po čemu ta različnost, in spet to vedno ponavljanje in ta enoternost?“ — „Ali zamore taka sestava molitve, kakoršna je sestava sv. rožnikrance, biti dobra in koristna?“ — Da, odgovorim, dobra in koristna zamore in mora biti taka sestava, če si le molivec sam koristi in prida ne spodbiye s tim, da prav ne moli! — Da sv. rožnikranc ni sestavljen le samo iz Češčenasimarije, ampak tudi iz apostolske vere, iz Očenaša in nekterih skrivnost naše svete vere, in da se nahaja neka mnogoterost in različnost v tej molitvi, služi vpervič v to, da je molitev nekama popolniša, svetejša, in serce in duha bolj budivna; vdrugič zato, da se nekama meja postavi razmišljenosti in dremoti, ktera se v vedni enoternosti rada polasti človeškega duha, kar se v prijetni različnosti ne zgodi tako lahko; ravno zato je tudi seosebno primerno, da se med Češčenasimarije vpletajo skrivnosti sv. vere. — Da pa se znajde v sv. rožnikrancu pri vsem tem vendar le še neka enoternost in enakoličnost, in da se Češčenasimarija ponavlja prav pogostoma, Očenaš pa prav poredkoma, vse to vpervič Očetu nebeškemu in Jezusu, božjemu Sinu, kar nič ne krati časti, zato ko je vse češčenje Marijno in vsa njena visokost zastavljena na Jezusovo neskončno zasluženje; in se vsa čast, ktero Mariji skazujemo, povračuje na Boga delivca vseh gnad in vse svetosti. Vdrugič ima večkratno ponavljanje Češčenasimarije tudi še svojo prav dobro stran, svoj prav dober namen; zakaj sv. rožnikranc je molitev, s ktero seoseb-

no Marijo častimo; Češčenasimarija pa gotovo bolj spada k Marij-nemu češčenju, kakor pa Gospodova molitev; iz tega je pa tedaj tudi razvidno, zakaj da se v sv. rožnikrancu Češčenasimarija največkrat ponavlja. — Pa še neki drugi, še vso lepši namen tega večkratnega ponavljanja najdem v svetopisemskih zgledih. Le poslušajte:

Ko je šel Jezus nekega dne proti Tiru in Sidonu, mu je nasprot prišla Kanaanejska žena iz tistih krajev, in je vpila za njim rekoč: „Usmili se me Gospod, sin Davidov, moja hči veliko terpi od hudiča“. On pa jej ni besede odgovoril. Zdaj clo učenci zanjo prosijo, in ona ga na ves glas kliče na pomoč, in vpije za njim. In kaj pravi Jezus: „Nisem poslan“, odgovori, „kakor le k zgubljenim ovcam Izraelove hiše“. Jezus tedaj ni še uslišal njene prošnje. Ravno zato pa je še enkrat prišla ter pokleknila pred Jezusa: „Gospod, pomagaj mi!“ Zdaj je Jezus ženo menda vendar le uslišal? Naka, še ne! ampak je odgovoril in rekel: „Ni prav jemati kruha otrokom, in ga psom metati“. Pa ženo tudi ta beseda Jezusova še ne ostraši, hitro mu seže v besedo in pravi: „Kaj pa da, Gospod! saj tudi psički jedo drobtine, ktere padajo od mize njih gospodov“. Zdaj še le jo Jezus usliši, ter jej reče: „O žena! velika je tvoja vera. Zgodi se ti, kakor hočeš. In njena hči je bila ozdravljena od tiste ure“. (Mat. 15, 21 — 28). — Vidite, ljubi moji! kaj premore ponavljanje ene in ravno tiste prošnje. Tako ponavljanje otaja tako rekoč serce božje; otaja pa tudi serce človeško, in ko bi bilo tudi do kamnja zaterjeno v sovraštvu do nas; otaja, da postane mehkočutno, kot serce usmiljenega očeta, kot serce mile matere. — Če bi te Marija, če bi te Jezus na tvojo večkrat ponovljeno molitev v sv. rožnikrancu še ne uslišal, vendar le nikar ne odjenjaj, temveč moli, stanovitno moli; in Marija te bo gotovo uslišala, in Jezus ti na priprošnjo svoje matere gotovo pomagal! — „Ko bi kdo izmed vas prijatla imel“, pravi Jezus, „in bi k njemu šel o polnoči, in mu rekel: „Prijatelj! posodi mi tri hlebe, ker je moj prijatelj prišel k meni iz pota, in nimam kaj predenj položiti; in uni bi znotraj odgovoril in rekel: Ne delaj mi nadlege, duri so že zaperte, in moji otroci so z menoj v hramu; ne morem vstati in ti dati. In ako uni le še terka, vam povem, ko bi ravno ne vstal, in mu ne dal zato, ker je njegov prijatelj, bo vendar zavoljo njegove nadležnosti vstal, in mu dal, kolikor potrebuje.“ (Luk. 11, 5 — 8.) Poglejte, ljubi moji! kaj pomaga ponavljanje prošnje! Na zemlji pa ga mi gotovo nimamo boljšega prijatla, kot je Jezus, in je nimamo boljše prijateljice, kot je Marija, mati našega naj boljšega prijatla v nebesih in na zemlji! Če pa tedaj pri molitvi sv. rožnikranca ponavljamo nekolikokrat Očenaš, še večkrat pa Češčenasimarijo, in sicer priserčno in pobožno: ali mar Jezus, naš prijatelj, in Marija naša prijateljca, ne bota na zad-

nje tudi tako storila, kot evangeljski prijatelj, ter nas uslišala na večkrat ponovljeno prošnjo, ko bi nas koj na prvo ali drugo prošnjo uslišala ne bila? — Zatoraj le stanovitni bodimo v molitvi in naše zaupanje ne bo osramoteno, in naša stanovitnost nam bo gotovo poplačana! — Po tem takem ima tudi večkratno ponavljanje ene in ravno tiste molitve v sv. rožnikrancu svoj dobri namen; in če se opravlja zares pobožno in priserčno, ne more biti brez dobrega vspeha za molivca!

Tedaj je gotovo in resnično, kar danes skazujem, rekoč: „Sv. rožnikranc, prav omoljen, zaleže Marijnim častivcem gotovo v blagor in tolažbo!“

3. Toda ravno na tem je vse ležeče, da se sv. rožnikranc prav obmoli. Če bi ga prav ne molil, bi se zastonj zanašal na dober vspeh. Ravno zato vas moram pa tukaj tudi še opomniti na nektare zmote, s katerimi nekteri molivci sv. rožnikrancu sami sebe slepé. Ti, ljubi kristijan, morda res rad moliš sv. rožnikranc, in si prizadevaš, da ga moliš prav dostikrat; kader pa sv. rožnikranc obmoliš, skor sam ne veš, kaj in kako si molil: o prijatelj moj! če tako moliš, nisi dobro molil; Kristus namreč je učil, da naj molimo v duhu in resnici, in ne le samo z jezikom. Tudi tukaj, kakor pri vsakem drugem imenitnem opravilu velja zlato vodilo (nauk): „Boljši je, malo, pa tisto dobro; kakor pa veliko, pa slabo!“ — Na dalje: Ti morda prav rad in pogostoma moliš sv. rožnikranc; toda dolžnosti svojega stanu pa zane-marjaš, in jih ne spolnuješ. O prijatelj moj! svoje dolžnosti spol-uovati to je prva potreba, to je Bogu in Mariji naj ljubša pobož-nost, brez ktere vsa druga pobožnost, če je sama ob sebi tudi še tako lepa in ganljiva, prave cene nima! — Na dalje: Ti morda rad in prav dostikrat moliš sv. rožnikranc, božje besede pa nič kaj rad ne poslušáš, sv. zakramentov nič kaj rad ne prejemlješ; svojih razžaljivcev in obrekovavcev ne ljubiš; za poštenje bližnje-ga ti kar nič ni mar; skušnjavam se nočeš serčno postavljati v bran; križev in težav nočeš prenašati voljno in iz ljubezni do Boga; si ne prizadevaš, ostati do konca v božji ljubezni: o prija-telj moj! če tako moliš, nisi prav molil; zakaj le eno je potrebno pred vsem drugim, veli Jezus, in to eno je: „Ljubi Boga čez vse in bližnjega kakor sam sebe!“ „Če ljubezni nimam, nič nisem“, pravi sv. Pavelj. Na sodbi boš odgovor dajal od tega, kako si živel, ne pa od tega, koliko si zmolil sv. rožnikrancev! „Eno je treba storiti in drugega ne opustiti“, pravi pregovor; toda to, kar je potrebno, se mora storiti naj poprej; potem pa še le to, kar je koristno. Pred vsem drugim potrebno pa je to, da zveli-čáš svojo dušo! — Na zadnje: Ti morda veliko zaupanje sta-viš v svoje rožnikrance, in morda clo meniáš, da se nikakor ne moreš pogubiti, ako le sleherni dan obmoliš svoj rožnikranc. Tako

misliš, in živiš v svojih grehah naprej, in se zanašaš, da ti bo Marija, katero imenujemo pribežališče grešnikov, gotovo usmiljena mati na smertno uro. O prijatelj moj! če tako misliš, in tako živiš, te bo tvoje zaupanje gotovo goljufalo, in na zadnje v pogubljenje speljalo. Ne goli rožnikranci, ampak bogaboječe življenje pelje v zveličanje! Marija je sicer usmiljena mati in pribežališče grešnikov, nikakor pa ne pribežališče pregreh! Skesanega grešnika vzame v zavetje; grešnika pa, ki prederzno greši v božjo milost, ona v zavetje ne jemlje! in mu nikakor ne bo usmiljena mati! — Vendar naj me pri tem noben grešnik nikar nikar napak ne umé; in naj nikar ne misli, da mu molitve sploh, in molitve sv. rožnikrance posebej treba ni: če je komu molitev potrebna, je gotovo pred vsem drugim potrebna grešniku zato, da si sprosi ž njo gnado pravega spokorjenja. Toda da bo molitev njegova oblake prederla, mora priti iz ponižnega, potertega, skesanega serca. S takim srcem naj tudi grešnik moli sv. rožnikrance, in ga gotovo ne bo molil brez dobrega vspeha. Marija, mati milosti, mu bo sprosila milost pravega spokorjenja.

V spričevanje tega vam povem nek zgled: Pred kakimi štiridesetimi leti je živel v Parizu, poglavitnem mestu Francozke dežele, zvest kraljev služabnik s svojo pobožno gospo in svojim edinim sinom Alfonzom, katerega je bil prav lepo izredil. Bogati niso ravno bili; pa tudi pomankanja niso terpeli, dokler je oče službo imel, ktera je pošteno preredita njega in njegovo družinjo. Leta 1830. pa se veteranisti Francosi dvignejo zoper svojega postavnega kralja, ga izženo iz dežele, in si drugega postavijo. Alfonzov oče je bil vesten mož; staremu kralju zvestobo prisegel, in mu jo tudi deržal; in ker s prekucnihi ni hotel potegniti, bil je kar na enkrat ob službo in ob kruh. Primoran je bil prodajati blago za blagom, dokler na zadnje ni bilo kaj več v prodaj postavljati, in je revščina na vseh straneh v hišo pogledala. Blagemu možu tolika nenavadna nesreča kar popolnoma serce podre. Prav do terdega oboli, se vleže, in umerje. Komaj pa očeta pokopljejo, bolezen tudi mater na posteljo položi, in ni bilo upati, da bi kdaj več vstala. O kolika žalost za blagega sina, 18 letnega Alfonza! Ravno kar mu je smert ljubljenega očeta pobrala, in zdaj mu žuga vzeti še priserčno mater! In pri tem mu je še hujše djalo, ker bi jej bil iz serca rad postregel, pa ni imel z čim! Tudi materi se je serce podiralo: od ene strani bi se bila sicer rada ločila iz tega sveta, ter se sklenila s svojim možem tam gori v nebesih; od druge strani pa jo je vendar le močno skerbalo, kaj da bo iz nje sina po njeni smerti, ko ga bo kar samšega zapustila med zapeljivim svetom. Na zadnje se pa le vendar popolnoma vda v sv. voljo božjo, terdno prepričana, da mu bo Bog boljši oče, kot naj boljši pozemeljski oče; in če tudi pozemeljske matere več ne

bo imel, bo pa Marija, mati božja, tudi njemu ljubeznjiva mati. Bolezen ne odleže, ampak se le hujša; zatorej hiti Alfonz na materno prošnjo po g. fajmoštra, da jo previdijo s sv. zakramenti. Kader pa je bila previdena, in je čutila, da smert ne bo nič več ne dolgo odlašala, pokliče še enkrat pred se k postelji svojega sina, ga lepo potolaži, in na zadnje še pristavi, in pravi: „Kader drugi ljudje umerjo, zapusté svojim otrokom denar in blago; jaz pa tebi nimam drugega zapustiti, kot upanje, da me boš enkrat zopet videl gori pri Očetu nebeškem“. To reče, seže pod zglavje po paternošter, in ga sinu pomoli, ter na dalje govori: „In tukaj le glej, moj sin! zastavo tega upanja! Vzemi ta paternošter! Spomnil te bo dveh mater, obehvoh v nebesih, kakor se terdno zanašam! Obvaroval bo tvoje srece zoper nevarnosti in zalezovanja sveta; ključ ti bo za sv. raj! Moli vsak dan nanj sv. rožnikranc; moli ga v spomin name in v spomin na Marijo, v ktere varstvo te izročim! Obljubi mi to, moj Alfonz!“ — Alfonz prime sv. paternošter, ga kušne, in ves v solzah obljubi materi in pravi: „Da, obljubim vam to! obljubim spolnovati do zadnjega trenutlja!“ Mati zdaj blagoslovi svojega sina, in še pristavi: „Bog te obvaruj, dokler se spet ne vidiva tam gori v nebesih!“ To reče z rahlim glasom, glavo nazaj položi na posteljo, zdihne, in nje duša zleti v naročje svojega Stvarnika. — Zastonj bi si prizadeval, ko bi hotel do dobrega popisati Alfonzovo žalost nad materno zgubo. Kdor ga je vidil na pokopališču, bi bil mislil, da se mu bo srece iztajalo v samih solzah. — Ko se mu žalost nekoliko vleže, moral je gledati, z čim da se bo preživel. In ker je imel od mladih nog veselje do vojaškega stanu, vpisal se je k vojakom. Junaško se je obnašal v vojaškem stanu v vroči Algeriji (v Afriki), kjer so Francozi ravno takrat imeli trudapolni boj. Od stopnje do stopnje je šel višje in višje v vojaških službah, in 23 let po materni smerti ga najdemo v 42. letu kot poglavarja celega bataljona (Bataillonschef) na turškoruski vojski na Krimskem polotoku. — V vojaškem stanu se je tedaj lepo povzdignil, v keršanskem življenju pa ni nič naprej prišel. Pobožnost nekdanjih otročjih let ga je zapustila in se mu porazgubila v trudapolnem stanu in v slabih tovaršijah. Pri vsem tem pa vendar le ni pozabil, kar je bil materi obljubil na smertni postelji ležeči. Mati mu je bila še zmirom sosebno pri srecu, in njeno dedšino (erbšino), paternošter, je nosil zmerom sboj. Sv. rožnikranc je molil dan na dan; če tudi ne tolikanj iz pobožnosti, pa vendar le vsaj za to, da bi rešil besedo materi dano, in tudi nekama iz strahu, da bi ga nevidna voditeljca po potu njegovega življenja ne zapustila. Terdne vere je namreč bil, da vso svojo vojaško srečo ima pripisovati le svoji ranjci ljubi materi. — Na večer pred kervavo bitevjo pri Inkermanu pride Alfonz ves vtrujen v svoj šotor, se zavije v svoj plajšč, vleže na

terdo dilo, in zaspi. Kako uro menda je spal, kar ga zbudi nek ropot. Zdelo se mu je, kakor da bi slišal konja peketati s kopitom memo njegovega šotora. Alfonz si zmane oči; bila je popolna tema; in ušesa nateguje, da bi bil slišal bolj na tanjko, kaj ga je zbudilo. Posluša in posluša, pa nič več ne sliši, in tedaj so hoče spet vleči in iz nova zaspati. Ko pa svoj plajšč tesneje zavije krog sebe, ošlata paternoster v aržetu, in si spomni, da tisti dan ni še molil sv. rožnikrance. Truden je bil res neznano, zaspanec ga silno premaguje; pa Alfons se mu vendar le ne da premagati: „Vojščak tako nima drugega kot svojo besedo; tedaj hočem pa tudi mož beseda biti!“ tako reče sam med seboj, skoči po koncu, se vsede na svojo skrinico (kofer), in začne moliti sv. rožnikrance. Pri vsakem odstavku nekoliko obstoji. „To je res čudno“, govori sam med seboj, „zaspanec me je popolnoma zapustil! Ali ima ta rožnikrance res toliko čudno moč? Svoje mlade dni sem to trdno veroval. Moja mati so to tudi trdno verjeli. Pobožna žena so neizrečeno zaupanje stavili v molitev, seosebno, če jo po Marijni prošnji pošiljamo k Bogu! Kaj je pač boljši, moja nekdanja vera, ali moja sedanja ravnoterost? Moja rajnea mati so bili gotovo boljši, kot so moji sedajni tovarši, ki tako radi zasmehujejo svete reči. Pa jaz govorim kar tje v en dan. To so vse preresnobne vprašanja za čas, kateri je spanju in počitku odmerjen! Tedaj naprej!“ In spet je prebiral jagode na paternostru, in dalje molil sv. rožnikrance. Pa, kolikorkoli si prizadeva, si ga iz glave izbiti, se mu vendar le zmerom povračuje vprašanje: „Kaj je boljši?“ tako da na zadnje na glas reče: „Kaj je na posled vendar le bolj pametno: se pred Bogom ponižati, kakor sem delal svoje mlade leta, in kakor sta storila oče in mati, in misliti na večno življenje; ali pa živeti, kakor zdaj živim, brez vsega ozira na mojega Stvarnika in brez vse skerbi za to, kar me unod groba čaka? Pa, spravite se mi, ve nadležne misli! Jutri se bom dalje z vami pečal!“ — „Zakaj pa danes ne? poglavar (komandant)! ga pri teh besedah zaverne glas, ktere ga je poglavar kar hitro spoznal, ter rekel začudivši se: „Ali ste vi tukaj, moj pater! kaj ste me slišali?“ „Slišal!“ odgovori vojaški duhoven „ravno kar sem nekterim ranjenim vojakom skazoval poslednjo duhovno pomoč, kar me pripelje božja previdnost ravno memo vašega šotora, ko ste se tako glasno sami seboj posvetovali, da sem vas slišal. In ker sem mislil, da bi vam utegnili moja služba v tem trenutleju povoljna biti, sem kar naravnost stopil v vaš šotor. „Prav je, da ste prišli“, reče poglavar, in poda patru roko, v kateri je še paternoster držal. „Kaj tudi vi molite sv. rožnikrance?“ se začudi pater, „dosihmalo smo vas imeli sicer za naj hrabrejšega in junaškega, vendar pa ne ravno pobožnega moža!“ — „Vem, da se Vam to čudno zdi“, poprime poglavar besedo, „pa, glejte, to je dolga

povest! Le poslušajte me“: In zdaj mu razloži celo dogodbo svojega življenja odkritoserčno, da še nikoli nikomur ne tako, in dalj ko pripoveduje, lagljeje mu je pri sercu. Ko sklene, reče pater: „In kaj bote zdaj odgovorili na tisto vprašanje, ktereга ste poprej premišljevali, prejden sem jaz k vam prišel?“ „V ozir tistega vprašanja sem že storil sklep, dedšina matere naj doseže svoj namen; dokler imam ključ sv. raja v rokah, nočem v peklu goreti! Moj duhovni oče! prosim Vas spovejte me!“ In poglavar zdaj poklekne pred patra in se mu ponižno in očitno spové vseh svojih grehov. Ko je bilo vse opravljeno, sta se objela duhoven in vojščak, in se ločila z ginjenim srcem in solznim očesom! Drugo jutro je bila vroča, kervava bitva pri Inkermanu. Francozi so Ruse premagali, pa zmaga jih je drago stala; veliko kervi je bilo prelite. Tudi Alfonz je bil v boju, pa iz boja ga ni bilo. Med merliči so ga našli. V desnici je držal še meč, in krog deržaja je bil ovit paternošter, erbsina materna! — Poglejte, kako molitev sv. rožnikranca pomaga tudi grešniku!

S k l e p.

Radi tedaj molimo sv. rožnikranc, in prav ga molimo, in ne bo nam brez prida in koristi. „Ti pa, kraljica sv. rožnikranca! žegnana med ženami! izvoljena mati božja! ljubezniva mati milosti! kateri mi tukaj na zemlji z molitevjo sv. rožnikranca tolikokrat krancelj spletamo in postavljamo na glavo; pripravi nam svojim otročičem zdaj, zdaj že tam gori v nebesih krono zveličanja, da nam jo bo tvoj Sin na glavo postavil ob svojem času! Amen.

Pridiga v god obletnice posvečenja vseh cerkev.

(Trojni tempelj božji; gov. — f —.

„Ne zanašajte se na lažnjive besede, in ne recite: Tempelj Gospodov, tempelj Gospodov, tempelj Gospodov je (tukaj)“. (Jerem. 7, 4.)

V v o d.

Kaj je nek mislil prerok Jeremija, da je tako terdo govoril Izraelskemu ljudstvu, rekoč: „Ne zanašajte se na lažnjive besede, in ne recite: Tempelj Gospodov, tempelj Gospodov, tempelj Gospodov je tukaj!“ Prerok govori od Salomonovega tempeljna. Salomonov tempelj je bil pa zares tempelj Gospodov, zares božja hiša, do ktere so smeli ljudje po vsi pravici zaupanje imeti. In vendar pravi prerok, da so to lažnjive besede, ko Judje kličejo: Tempelj Gospodov, tempelj Gospodov, tempelj Gospodov je tukaj. Kako je neki to? Glejte! tako le: Judje so bili popustili pravo službo božjo, in so zašli v velike pregrehe; pri tem pa so mislili, da bo že spet vse prav in poravnano, da le kličejo: Tempelj Gospodov, tempelj Gospodov, tempelj Gospodov je med nami, to je: Bog nam bo gotovo pomagal, kjer je njegov tempelj med nami! Po takem notu pa so inaeli tempelj božji tako rekoč v zavetje svoje hudobije; ravno zato pa jih krega Jeremija, in pravi, da so lažnjive njih besede.

Kristijani! tudi mi obhajamo danes praznik, o katerem zameremo klicati vsi veseli: Tempelj božji, hiša Gospodova, posvečena hiša božja je tukaj! Ali bomo pa tudi mi imeli hišo božjo v zavetje svoje hudobije? Ali bomo na veseli dan posvečenja vseh cerkev iskali pregrešnega veselja? Ali bomo mar satanu služili namesto Bogu? O tega ne! marveč hočemo prav resnično in s pravim duhovnim veseljem zaklicati trikrat: „Tempelj Gospodov,

tempelj Gospodov, tempelj Gospodov je tukaj. In ta trojni klic mi da priložnost govoriti od trojnega tempeljna Gospodovega, in sicer tako le razdeliti svoje govorjenje: I. Bolj kot vse posvetne hiše je dopadel Bogu tempelj stare zaveze; II. bolj kot tempelj stare zaveze dopadajo Bogu tempeljni nove zaveze; III. bolj kot tempeljni (cerkve) nove zaveze dopada Bogu tempelj neomadeževane duše čistega serca!

Razlaga.

I. Bog, vsemogočni Stvarnik vseh reči, še nikoli ni razodel svojega dopadanja nad lepoto in veličastvom kakega kraljevega poslopja, naj bi bilo se tako lepo in krasno, da bi se ga človek nagledati ne mogel. Bog namreč vse drugači sodi, kakor ljudje. Bogu mogočno kraljevo poslopje ni nič bolj všeč, kakor borna slamnata bajta revnega dninarja; in on zlata in srebra nič bolj ne obraja, kot travo in slamo, zakaj trava in slama je ravno tako božja stvar, kakor zlato in srebro! — Pri vsem tem pa je Bog vendar le svoje dopadanje na znanje dal nad nekim prelepim poslopjem stare zaveze, nad veličastnim tempeljnem, kterege je Salomon zidal, zidal ne sebi v stanovanje, ampak Bogu v čast. In res se moramo čuditi, če beremo v sv. pismu, kako čudno da je Bog svoje dopadanje na znanje dal nad Salomonovim tempeljnem. Ogenj namreč je šinil iz nebes, in je zažgal žgavne in klavne daritve. Božje veličastvo je napolnilo ves tempelj, in ga navdalo z neznano svitlobo. Na vse to se še Bog Salomonu po noči posebej razodene, in mu reče, da je uslišana njegova molitev, da bo vsak čas v tej hiši, in da bo poslušal ondi molitve svojega ljudstva. Poglejte! nad nobenim kraljevim poslopjem ni Bog svojega dopadenja dal na znanje, le nad Salomonovim tempeljnem samo pokaže tako lepo, kako ljuba da mu je ta njegova hiša! Po tem takem ni bila nobena kraljeva hiša, če tudi še tolikanj imenitna in veličastna, Bogu tolikanj všeč in dopadljiva, kakor je bil tempelj Salomonov, Bogu v čast posvečen.

Preden pa ta tempelj zapustimo, in se prestopimo k tempeljnem nove zaveze, moramo si iz dosedanjega premišljevanja posneti tudi še kak lep in primeren nauk.

Slišali smo, da je Bog že nad tempeljnem stare zaveze imel toliko veliko dopadanja; in vendar je bil tempelj stare zaveze, kakor se bomo kmalo prepričali, komaj senca proti tempeljnem nove zaveze. To nam je očitna priča, da ni vse eno, ali v cerkev pridemo k božji službi, ali pa da doma opravljamo svojo pobožnost. Res je, da zamoremo povsod moliti; pa je tudi to res, da ne mo-

remo moliti povsod z enakim pospehom! Boga sicer najdemo povsod, Bog nam je na vsakem kraju ljubeznjivi, dobrotljivi oče; toda v svoji pozemeljski hiši, v hiši, ktera je zidana le samo v njegovo čast in v zveličanje naše duše, daje nam v obilniši meri svoje gnade. Tukaj ima tako rekoč med nami svoje pozemeljske nebesa; tukaj hoče med nami stanovati kot oče v sredi svojih otrok, in nam z očetovsko ljubeznijo deliti svoje dobrote. — Tukaj zamoremo tudi svojega bližnjega k dobremu podbujati, ter mu očitno s svojo pobožnostjo lepe zglede dajati, in si s tim nabirati obilno zasluženja! — Tukaj zamoremo strinjati svojo molitev z molitvijo drugih vernikov, in taka strinjena in zedinjena molitev je po nauku Jezusovem naj bolj pospešna! — Poglejte kako koristna je tedaj molitev v cerkvi. Radi hodimo toraj tu sem v cerkev molit; če je mogoče, vsak dan in v vseh svojih dušnih in telesnih potrebah. Bog sam obeta, da nam bo bolj usmiljen na tem svetem kraju.

Zdaj se prestopimo k tempeljnom nove zaveze. Rekel sem: Bolj kot vse kraljeve poslopja je dopadel Bogu že tempelj stare zaveze; zdaj pa pravim: bolj kot tempelj stare zaveze, dopadejo Bogu tempeljni nove zaveze, naše od škofov posvečene hiše božje, naše cerkve. Zakaj da Bogu bolj dopadejo, bomo premišljevali v drugem delu.

II. Le poglejmo tu le v cerkvi nekoliko okrog sebe, in bomo marsikaj zagledali, nad komur ima Bog svoje posebno dopadenje. Tukaj najdemo Jezusa, včlovečenega božjega Sina v tabernakelnu, kateri hoče tu med nami noč in dan stanovati. O kako prijeten mora Očetu nebeškemu biti ta pogled. Gotovo tudi tukaj govori, kot nekđaj na Taborski gori: "Ta je moj prelubeznjivi Sin, nad katerim imam svoje dopadenje!" —

Tukaj pa ne najdemo le samo Jezusa, svojega Zveličarja, ampak še vse pripomočke k našemu zveličanju. Tukaj namreč imamo mašnika pri altarcu, ki daruje za nas ne kri jagnet in juncev, ampak meso in kri včlovečenega Sina božjega, tistega jagnjeta božjega, ki odjemlje grehe sveta. Tukaj najdemo mašnika pred altarcem, ki v imenu svete cerkve opravlja molitve za verno ljudstvo, in sklicuje nanj božji blagoslov in milost božjo. Tukaj najdemo mašnika v spovednici, kateri nam v Kristusovem imenu odpušča naše grehe, in nam je usmiljen Samarijan, dober pastir, duhoveni svetovavec in prijatelj ob enem. Tukaj najdemo mašnika na prižnici, kateri nam lomi kruh življenja, in nam kot poslanec Najvišjega razklada nauk Zveličarjev, seje seme božje besede na njivo našega serca, da bi izrastel iz njega sad večnega življenja. Tukaj se nam delé tudi drugi sveti zakramenti, ter živi studenci našega zveličanja, se nam deli med drugim za-

krament s. r. Telesa kar naša jed v življenju in naša popotnica ob smrti. Zares nič boljšega ne moremo dobiti za svoje zveličanje razun tega, kar v cerkvi dobimo. Ravno zato je pa tudi cerkev gotovo Bogu prijeten kraj tukaj na zemlji; zakaj Bog ničesar ne želi tako močno kot naše zveličanje. Po tem takem je in ostane resnično, kar sem postavil v zapopadek drugega dela našega današnjega premišljevanja, ter rekel: Bolj kot naj lepše kraljeve poslopja, in tudi bolj kot tempelj stare zaveze dopadejo Bogu naše posvečene hiše božje, ter tempeljni nove zaveze.

Preden sklenemo drugi del svojega premišljevanja, moramo si posneti še kak primeren nauk tudi iz njega. Slišali smo, da nam je hiša božja tisti srečni kraj, v katerem najdemo vse pomočke našega zveličanja, ja clo Zveličarja samega. Ravno zato pa moramo tudi zares spoštovati in ljubiti to hišo, in jo imeti za svoje pozemeljske nebesa. Nikoli nikjer tako radi ne bodimo, kot tukaj noter; in radi se tukaj pri Bogu pomudimo, kakor se je pomudil nekdašnji pobožni Mozes pri Bogu na Sinajski gori. Kedar se znajdemo v kaki potrebi, tu sem prihitimo k Jezusu, svojemu najboljšemu dušnemu prijatelju v nebesih in na zemlji. Kadar nas grehi težé, tu sem se zatečimo k Jezusu, usmiljenemu Samarijanu, s pravo pokoro. Kadar merzli in mlačni prihajamo, spet tu sem pribežimo, da se poživimo in pokrepčamo s kruhom božje besede in svetega rešnjega Telesa, in novo gorečnost zadobimo in novo moč. Nikar se ne pogovarjamo ali kakor si bodi nespodobno se ne obnašajmo in nečasti ne delajmo hiši božji, hiši našega zveličanja. Ne pozabimo, da se tu znajdemo pred božjim obličjem, in da „kraj, na katerem stojimo, je svet kraj“, kraj božje službe, kraj pobožnosti, kraj molitve. Varujmo se, da nam ne bo ta hiša našega zveličanja, zavoljo našega pregrešnega zadržanja v njej kraj našega pogubljenja, in da ne bodo tudi nam veljale Kristusove grozivne besede: „Moja hiša je hiša molitve; vi pa ste jo storili v jamo razbojnikov!“

Od tempeljna stare zaveze in od tempeljnove nove zaveze pri dem zdaj do tempeljna Bogu naj prijetnišega in naj ljubšega, to je: do živega tempeljna čistega serca in neomadeževane duše.

III. Da more clo človek, ki je čist, nedolžen in pobožen, biti tempelj božji, nam pové že sv. Pavelj v listu do Korinčianov, rekoč: „Tempelj božji je svet, in ta tempelj ste vi“. — „Ali ne veste, da ste tempelj božji, in da (Bog) sv. Duh v vas prebiva!“ Poglej kristijan! tempelj božji si, dokler čisto živiš in neomadeževano! O kolika čast za tebe! kolika imenitnost! kolika sreča! Če je pa človek, ki čisto živi in neomadeževano in po božjih zapovedih, tempelj božji; o kako prijeten in dopadljiv mora biti Bogu ta živi tempelj božji! Bog ničesar ne želi od človeka tako

goreče, kot njegovo serce: „Sin, daruj mi serce!“ govori Bog sam po modrem možu v sv. pismu. Če bi mi Bogu dali tudi vse drugo brez našega serca, pred Bogom cene nima. Bog želi le naše serce, le našo dušo. Bog hoče, da smo čistega serca; hoče, da spolnujemo njegove zapovedi, in na to hoče, kakor Kristus pravi, priti, in stanovati v naši duši. Glejte, kristijani! v tem tempeljnu hoče Vsemogočni stanovati, našo dušo hoče imeti v svoj tempelj, naše serce v svoj altar. Boga bi nič ne veselilo stanovati v naših cerkvah, če bi mu ob enem tudi v svojem sercu stanovanja ne dovolili, in to za to, ker so vse hiše božje (cerkve) po vsem keršanskem svetu postavljene le našim dušam v zveličanje, postavljene le zato, da nas prenaredé v žive tempeljne božje. Resnična je torej beseda: „Bolj kot vse druge poslopja na zemlji; tudi bolj kot veličastni tempelj stare zaveze; in še clo bolj kot vsi tempeljni nove zaveze dopada Bogu tempelj čistega serca, neomadeževane duše, koja zvesto hodi po potu božjih zapoved. Ta živi tempelj božji je Bogu naj ljubši, naj prijetniši tempelj božji čez vse tempeljne.

Poglej, o čista neomadeževana duša! kako imeniten si ti! tempelj božji čez vse tempeljne si! Oh skerbi, skerbi, da ostaneš kar si! Varuj se greha! Greh bi te pripravil ob nedolžnost! Varuj se tudi vsake priložnosti v greh. „Kdor se v nevarnost poda, v nevarnosti pogine“, govori sv. Duh. Imej vedno Boga pred očmi, in v vsaki nevarnosti in vsaki skušnjavi si nanj spomni, ter reci: „Bog vse vidi, Bog vse ve, greh se delati ne sme!“ — So sebnost se varuj „lažnjivih prerokov, ki v ovčjih oblačilih hodijo k tebi, znotraj pa so zgrabljivi volkovi“, to je: varuj se zapeljivcev, koji se ti sladkajo in prilizujejo, da bi te tem lažlje pripravili ob poštenje in nedolžnost, ob čednost in pravičnost. „Poberi se satan! zakaj pisano je: Gospoda svojega Boga moli, in le njemu samemu služi!“ tako reci slehernemu, ki te zapeljuje v greh. Pomisli, ljuba duša! kako naglo je nedolžnost zgubljena; ali glej in vedi: „Nedolžnost zgubljena, ura zamujena — se ne poverne nobena!“ Glej tempelj božji si, kolika čast! kolika imenitnost! koliko veselje! ali kako naglo je ta tempelj božji podert, kako težko sozidan! Oh, ostani tempelj božji tudi še posihmalo, kakor dosihmalo, in ne daj se nobenemu zapeljivcu pripraviti v tempelj hudobije, v tempelj satanov!

Gorje pa tudi vsem zapeljivcem, ki zapeljujejo nedolžne ljudi, in razdirajo žive tempeljne božje: „Gospod bo sodil (zaterl) tistega, koji onečasti tempelj božji“, žuga sv. Pavel. Zapeljana nedolžnost bo sklicevala nadnj maščevanje iz nebes, in Jezus, kteremu je zapeljivec z drago kervjo odkupljeno dušo iz rok iztergal, ga bo zaterl in pogubil! Gorje mu!

S k l e p.

Za sklep svojega današnjega govorjenja sami sebe vse posvetimo v žive tempeljne živega Boga. Naše telo in naša duša naj bo hiša, katero hočemo pripraviti Bogu v stanovanje. Čednost in pravičnost naj bo duhovno posvečenje tega duhovnega tempeljna, te Bogu posvečene hiše. Naše serce naj bo altar, s katerega naj pubte in se vzdigujejo naše dobre dela noč in dan kot prijetno kadilo pred tron Najvišega. Po takem potu, ljubi moji! sami sebe v tempeljne božje posvetimo in praznujmo cerkveno posvečevanje sami nad seboj. In kader smo posvečeni v tempeljne božje, nikakor ne pustimo več podreti z grehom teh tempeljnov božjih! Altarja, v našem sercu Bogu postavljenega, vsaj nikar nič več ne pustimo podirati po kaki hudobiji; in molikov, ktere smo enkrat z altarja svojega serca vergli, z nogami poteptali in podrobili, vsaj nikar nič več nazaj ne postavljajmo na altar, in jim uie več kadila ne zažigajmo! Z drngo besedo: Hudobije in pregrehe kratko in malo nič več ne spuščajmo v svoje serce, v svojo dušo! Z eno besedo: Posvetimo se v žive tempeljne božje, in kader smo se v tempeljne božje že posvetili, tudi tempeljni božji ostanimo. In tako smemo veseli, to je v Gospodu veseli, brez greha veseli, praznovati cerkveno posvečevanje, in nekda j priti k praznovanju večnih praznikov v nebesih, ter se ondi veseliti, veseliti brez konca in kraja! Amen.

Sklepni govor

o tridnevnem praznovanju japonskih mučencev v Novem mestu
leta 1863.

(Živa vera — spominek na to slovesnost; gov. J. V.)

„Gospod! dobro nam je, tukaj biti“. (Mat. 17, 4.)

V v o d.

Kader je naš Zveličar, Jezus Kristus, na gori Tabor se spremenil v pričo svojih nar bolj ljubljenih apostelnov, rekel je, v veselje nebeško zamaknjen, sv. Peter: „Gospod, dobro nam je, tukaj biti“. (Mat. 17, 4.) — S sv. Petrom tudi jes dans pravim: „Dobro nam je tukaj biti!“ Ostanimo tukaj! Tu nam tečejo sladkosti Božjih gnad; tu se napaja naša duša svetega veselja; tu vživa naše serce nebeško radost. Zakaj, v duhu smo se te dni vzdigovali v svoj pravi dom — v lepe nebesa, kjer je bilo novo praznovanje, novo godovanje. Pokazal nam je Gospod, naš Bog, novo versto svojih izvoljenih; pokazal kraj, ki jim je od vekomaj odločen, pokazal plačilo, ktero jim je dal za stanovitnost, s katero so Mu služili tu — v tej solzni dolini. Zvedeli smo pa tudi, v tem toliko lepem svetem času, da ta nova versta svetnikov, da teh šest in dvajsetih mučencev, nas, tu na zemlji, ni pozabilo. Zvedeli smo, da ljubijo nas, prosijo za nas. Akoravno v veličastvu nebeškem, zedinjeni v neznanem veselji s našim Bogom, so še zmiraj zvezani z nami s tisto vezjo, ki se imenuje sveta ljubezen. In kakor mi tem novim ljubljencem Božjim serčno privoščimo njim dodeljeno nebeško veselje, tako imajo tudi oni le še edino to željo, da bi tudi mi nekdaž ž njimi vekomaj se veselili. In kakor smo se mi v duhu ž njimi veselili, ker jih je mili Bog k toliki časti povzdignil; tako se oni tudi z nami veselé, zlasti pa zato, ker je

Glejte, ljubeznjivi! kako dober nam je Gospod, naš Bog! Ker se veselimo, da je On svoje zveste služabnike tako visoko povzdignil, tako bogato poplačal, ker privoščimo Njegovim svetnikom to nebeško veselje; glejte! zato skazuje tudi nam svojo neskončno usmiljenje. — Oh! in kaj bi bilo z nami, ko bi Bog ne bil nam tako milostljiv? Mi smo s svojimi grehi, večidel vsi, že zaslužili večno pogubljenje. In Bog v svoji milosti nas ni pogubil. Klical nas je celo k sebi, zlasti pa te tri dni. „Ves dan, pravi pri preroku Izaiju, stegujem svoje roke po nevernem ljudstvu, ki je zašlo na pota, ki niso prave“. (65, 2.) Odpustil nam je grehe — vse grehe; pozabil je razžaljenja, s kterimi smo Mu mi Njegove dobrete povračevali. Sprejel nas je nazaj v svoje očetovsko naročje. Odpustil nam je kazni, — pa vse — ktere smo z grehi si zaslužili. Oh, in še več! Dodelil nam je spet svojo posvečujočo gnado; oblekel nas je ž njo, kakor z novim oblačilom, da smo lepi dopadljivi Njegovim svetim očem. Dodelil nam je tudi djansko gnado, da bi ž njo zanaprej lepši in ložej Njemu dopadljivo živeli. O zares je dober naš Bog! Ko je svojim izvoljenim nebeščanom napravil novo, veliko godovanje, ozerl se je tudi na nas, svoje akoravno nehvaležne otroke; napravil je tudi nam velikonočno večerjo, da bi spoznali Njegovo neizmerno usmiljenje, da bi Ga ljubili tudi mi, kakor so Ga ljubili ti novi svetniki.

Pa, o moj Bog! hitro, hitro je minulo nebeško veselje zvo-
ljenim aposteljnomo na gori Tabor. In tako je tudi naše godovanje
pri kraju. Večno bo godovanje, ktero je pravični Bog napravil
nebeščanom zavoljo 26 mučencev, od katerih ste, ljubi moji! te dni
slišali toliko lepega. Hitro, hitro pa je minulo godovanje, ktero nam
je zato napravil. Šli bomo spet iz tega svetišča, kakor aposteljni
s Taborja. Šli bomo spet med hudobni svet, kateri ne ve nič, ne
razumi nič, kar smo mi tu lepega in svetega uživali. Šli bomo
spet na delo svojega stanu. Pa vendar bomo šli od tod terdni —
zdravi na duši, okrepečani s kruhom močnih.

Bojim se pa vendar, o ljubeznjivi! da bi svojemu Bogu spet nezvesti ne postali. Oh! kolikrat že smo za trdno sklenili, da

bomo ljubili le Boga, pa spet smo Ga zapustili. Kaj nam je početi, da zdaj — pa res stanovitni ostanemo? Veste kaj? Vzemimo „v roke škit vere“, katero so imeli Japonski mučenci, za katero so dali svoje življenje, in nesimo na svoj dom lep spomin ek na prelepo slovesnost, kateri dojde danes konec. In od tega me zvesto poslušajte. — Začeti hočem v imenu Jezusovem in Marije Device!

Razlaga.

I. d e l.

Preljubi! popotniki smo. Ta zemlja, ta solzna dolina, ni naš pravi dom. Naš Bog ni nas vstvaril za ta svet. Vstvaril nas je za večne nebesa. Vstvaril nas je za sé. To nas uče tudi japonski mučenci, ki so dobro vedeli, da nečimurnost tega sveta kmalo preide, ki so vedno pred očmi imeli svoj namen — Boga samega. Zato so delali le samo za Njega; zato so tudi celo svojo kri prelili za Njega. In večni Bog jih je za to ljubezen poplačal s krono večnega zveličanja, v katerem se zdaj veselé in se bodo veselili na vekomaj. — Kristjani! tudi mi smo vstvarjeni zato, da bi se s temi svetniki nekda veselili tam v večnem veselji. Kako bomo pa prišli v ta svoj pravi dom? Kako bomo dosegli tudi mi nestrohljivo krono, ki je tudi nam pripravljena — od vekomaj.

Ljubi moji! imeti moramo tisto živo vero, katero so imeli ti novi svetniki, za katero so svojo kri prelili.

Naš Zveličar, Jezus Kristus, pravi: „Kdor veruje, in bo kerščen, bo zveličan; kdor pa ne veruje, bo pogubljen“. (Mar. 16, 16) In sv. apostel Pavl piše: „Brez vere pa je nemogoče, Bogu dopasti. Zakaj, kdor hoče k Bogu pristopiti, mora verovati, da je, in da je tistim, ki ga iščejo, plačevavec“. (Hebr. 11, 6.) Tedaj verovati moramo Božje neskončno bitje, verovati tudi na tisto zveličanje, katero je Bog pripravil vsem, ki Njega ljubijo.

Zato pravi sv. Avguštin: „Začetek človeškega zveličanja je vera. Brez vere, pravi, ne bo nobeden vzet med otroke Božje; ker brez vere ne more nobeden zadobiti ne tukaj gnade opravičenja, ne tamkej večnega življenja“. Ako je pa vera začetek zveličanja, je pa tudi podstava, korenina, iz ktere izhajajo vse dobre djanja. Res je, kakor večkrat slišite v pridigah, da začetek vseh čednost je ponižnost. Pa zato je ponižnost začetek vsega dobrega, ker odganja napuh, kteremu se Bog vstavlja. Korenina, iz ktere čednosti poganjajo, pa je vera. Ako hočeš visoko hišo staviti, moraš globoko kopati, pa terdno podstavo napraviti. Ako hočeš

visoko stopnjo čednosti doseči, moraš se res ponižati, nasprotnosti svetega življenja odpraviti, potem pa terdno vero imeti in na to boš lahko zidal duhovno poslopje, to je: na terdno, živo vero opiraje, boš rasel v čednostih, za katere ti bo krona nebeška v plačilo. Zato pravi sv. Avguštin: „Hiša Božja se stavi na vero, zida z upanjem, in doverši z ljubeznijo“. Ako tedaj vere ni, pade hiša na kup.

Slišali ste te dni, kako terdno, živo vero da so imeli japonski mučenci, akoravno je bila sv. vera prepovedana v Japanu. Ker so pa vedeli, da brez vere Bogu ne dopadejo, brez vere zveličani ne bodo, niso se bali nobenega terpljenja, celo smerti ne. Živo so verovali v pravega Boga, in tudi drugim so oznanovali to korenino vsega dobrega djanja, zveličansko sv. vero.

Dobro veste, ljubi moji! da v tej solzni dolini nas zadeva mnogo britkost in težav, mnogo rev in nadlog. Dobro veste, kako težko da je človeku, varovati se nesrečnega greha, ker satan in svet nas vedno zapeljuje; nar hujšega sovražnika, pa človek še vedno pri sebi ima; ja vedno ga seboj nosi. To je naše hudo nagnenje. Pri vsaki stopinji se nam stavijo zanjke, ves svet je pregernjen z zapeljivo mrežo. Kdo, oh, preljubi! ne bo premagan pri tolikih nevarnostih na ozki stezi proti našemu pravemu domu? kdo bo stanovit in ostal in obstal? Kristijani! verjemite mi, nobeden, ako ne spozna pravega Boga, ako ne gleda na večno plačilo, ako ne vé, kako lepo, kako sladko da je, služiti le pravemu Bogu. In to vse ga uči le sv. vera.

Nobeden ne bo stopil v barko, če ne bo verjel, da ga bo barka čez morje pripeljala na zaželeni brod. Noben kmet bi ne oral in ne sejal, ko bi ne verjel, da bo zemljo dež močil, jo solnce ogrevalo, da bo obrodila obilni sad. Zato pošiljate otroke v šolo, ker verjete, da jih bodo dobri učenci kaj naučili. Ja vse, kar človek počne, ima v veri svoj začetek, svojo korenino. Če pa že vse to časno v veri svoj začetek ima, začne se pač tudi v veri spoznanje pravega Boga.

In zdaj bi vprašal: Kaj ljubi moji! vas je pripeljalo te dni tako obilno k temu lepemu praznovanju. Zakaj je te dni ta hiša Božja vedno polna — upam — pobožnih kristijanov? Zakaj se vas je toliko pripravilo — upam — vredno k sv. zakramentom, ter se vdeležilo sv. popolnoma odpustikov? — Spoznanje pravega Boga, upanje večnega plačila, ljubezen do čednost — z eno besedo, sv. zveličanska vera. Vaše duše, ljubeznjivi! so tisto polje, na katero je vsejano seme sv. vere, in to seme rodi čednosti, s katerimi si služite že tukaj dopačenje Božje, in po tem življenju plačilo za svoj trud, pa večno zveličanje. Sv. vera, ta nas je sem pripeljala. Sv. vera nas uči tistega Boga, katerega so spoznali naši novi svetniki. Sv. vera nas uči, da tudi nam je odločen kraj že

od vekomaj, tam v nebesih. Sv. vera nas uči, kako moramo živeti, kaj početi, kaj opustiti, da dosežemo krono nebeško. Ja, s sv. Janezom Krizost. rečem: „Iz sv. vere izvira pravica, raste svetost, izhaja pobožnost. Nikoli nobeden se brez vere ne bo sklenil z Gospodom; nikoli nobeden brez nje ne bo dosegel popolnamosti svoje“.

Kdor torej želi, zveličati svojo dušo, mora imeti živo vero. Da bomo pa terdni, stanovitni v sveti veri, da bomo imeli živo vero, veste kaj vam svetujem?

a) Prosimo zato prav serčno svojega Boga. Sv. vera je dar Božji, katerega mi nikoli zaslužili nismo. Bog ni dolžen nam ga dati. Zato prosimo za ta dar. Tudi aposteljni so Gospoda prosili, rekoč: „Pomnoži nam vero!“ (Luk. 17, 5.) Učimo se od evangeljskega očeta, ki je pripeljal svojega bolnega sina k Jezusu, da bi ga ozdravil, in je na vprašanje odgovoril, da veruje; pa, ker je menil, da njegova vera je preslaba, zavpil je in s solzami rekel: „Verujem, Gospod! pomagaj moji neveri!“ (Mark. 9, 23.)

b) Vadimo se v sveti veri. Skerbno poslušajmo pridige in keršanske nauke. Sej veste, česar se človek ne uči, tega tudi ne zna. Kdor se pisati ni vadal, tudi ne zna. Kdor nogradov ne obdeluje, tert ne obrezuje, tudi tega ne zna. Tako ljubi moji, ne morete imeti prave terdne vere, če se je učili ne bote. Kako bo živel po sv. resnicah, po zapovedih Božjih, kdor jih ne ve, kdor jih ne zna? Kako jih bo pa znal, če jih poslušal ne bo? – Imamo lepo molitev, ki nam pove vse nar imenitniše skrivnosti naše sv. vere. Ta je: apostoljska vera. Pa zgovarjamo te skrivnosti bolj premišljeno, ne da bi le blebetali, to bi nam nič ne pripomoglo.

Kristjan! zjutraj ali zvečer, ali kader moliš apostoljsko vero, moli jo pobožno. Pomisli skrivnosti Božje, ktere nam tako lepo pove ta sveta molitev.

c) Živimo tudi po sv. veri. Bodimo v resnici pravoverni kristjani, ne le po imenu. Kaj ti pomaga, če si kerščen? če praviš, da si katolišk kristjan, ako pa živiš kakor nevernik ali malikovavec. Sv. apostel Jakob nam piše: „Kakor je telo brez duše mrtvo, tako je tudi vera brez dobrih del mrtva“. (2, 26.) Naša vera v Boga in njegov nauk je le tedaj resnična, če ž njo sklepamo sveto življenje, pokorščino do Božjih zapoved. Zato pravi sv. Janez apostelj: „Kdor pravi, da Boga pozna, in Njegovih zapoved ne spolnuje, je lažnik, in v njem ni resnice“. (1. 2, 4.)

Glejmo lepe zglede, ktere nam dajejo svetniki Božji, ktere nam dajejo ti novi zvoljenci, kterih godovanje smo te dni obhajali. Saj ste slišali, kako so bili terdni v sv. veri. Opomnim vas le na edini zgled še iz okrožja teh novih serčnih junakov.

Eden zmed unih, ki so bili križani, bil je Kozma, sin žlahtnih in bogatih staršev; še le pred kratkim kerščen, in je bolnikom stregel. Imel je pa Kozma malega sinčeka Maksima, ktere ga je tudi dal kerstiti, ter ga je pri pobožnih minih službi Božji posvetil. Kader so pa neverske straže te nove svetnike vjele in jih v ječo odpeljale, bil je mali Maksim hudo bolen, tako da ga je moral prednik klosterski sv. Peter K. materi na dom poslati in otrok potem ni nič vedel, kaj se je godilo ž njegovimi duhovnimi očeti, in pa z mladimi tovarši, Tončkom, Tomažem, in Ludvikom. Tudi ni vedel, kaj se je ž njegovim očetom godilo. Neko jutro pa mu je ravno nekoliko odleglo in neka deklica prijoka k njegovi postelji in britko pripoveduje, kako so neverniki povezali menihe, njegove male tovarše, tudi njegovega očeta, kako jih od mesta do mesta vlačijo, zaničujejo in da jih bodo križali. Sveta želja, umreti za sv. vero, in s tem zaslužiti krono nebeško, vname nedolžnega otročiča. Skoči iz postelje, se obleče, vzame v roke križec, ter teče za misjonarji. Kedar jih od dalje zagleda, začne klicati: „Moji očetje! zakaj ste me zapustili? Tomaž, Tonček, Gabriel, jes sem Maksim, vaš tovarš, nikar me ne odverzite! Tudi jes hočem z vami umreti“. Kader je pa celo Ludvika, nar mlajšega, zvezanega na vozu vidil, in ga slišal „očenaš“ moliti, vname se mu še bolj serce in začne klicati: „Ludvik, moj Ludvik! kako si mogel iti brez svojega Maksima. Ludvik, ali ne veš, kaj si mi obljubil, da hočeva skupaj za Jezusa umreti“.

Vse ljudstvo, ki je spremljevalo mučence, bilo je v serce ginjeno; še nar bolj pa, ko je otrok tudi svojega očeta Kozma med jetniki ogledal in je na vso moč klical: „Moj oče, oče moj! vzemite me k sebi na voz, tudi jes sem kristjan, vaš sin! oh oče! vzemite me seboj!“ Toda zastonj je deček prosil, zdaj očeta, zdaj tovarše, zdaj menihe, zdaj sv. Petra, kteremu je večkrat stregel pri sv. maši; zastonj je prosil, naj ga seboj vzamejo, da bi tudi za Kristusa umerl; zakaj nobeden zmed zvezanih mu ni mogel pomagati. Beriči pa ga sujejo med množice. Pa kmalo je spet pri vozu zraven svojega očeta, ter ga še bolj priserčno — jokaje prosi. Tudi vojake prosi, naj ga denejo k mučencem na voz.

Eden beričev pa serdit zavoljo tolike stanovitnosti, neusmiljen terd ko kamen, res gerd trinog, mahne ga s suličnim toporiščem tako po glavi, da nedolžno sirote, kakor mertvo, pade na tla, in obliva ga njegova lastna kri. Nejevolja presune vse ljudstvo, in britko zdihujejo vjeti mučenci, ki mu pomagati ne morejo. Le solze jih polijejo, zlasti njegove mlade tovarše. Kako pa je moral njegovemu očetu Kozmu pri sercu biti, ker takrat, ko so vozove naprej zadržili, je lepi Maksim, še enkrat vse svoje moči zbral, da bi poslednjikrat pogledal za tem sv. tovarštvom, in njegove oči so se vjele z očmi Kozma, očeta njegovega. Deček ročice povzdiguje

za svojim očetom, ter milo-trudno še kliče: „Oče, o moj oče!“ Več ni mogel. Padel je nazaj, kakor cvetlica, ki jo polomi hudi vihar.

Zdajci pa priteče k njemu žena, japonska gospa; objema otročiča, boža ga, poljubuje ga, ter ga seboj vzame. Bila je mati Maksimova, žena mučenca sv. Kosma. Ko pa s sinčkom domu pride, poklekne k njegovi postelji, ozre se v nebo, sklene roké in moli: „Moj Bog! o čast in hvala Ti bodi, da sem tako srečna, da sem žena in mati mučencev Tvojih ob enem“. — Kristjanje! oh, glejte, živo vero japonske žene!

Nekaj dni poznej se malo zboljša malemu Maksimčiku, vendar ni bilo nič upanja, da bi ozdravel. In ko je spregovoril, prosil je Kristusa, ker mu ni bilo dano, da bi bil s svojim očetom in s svojimi malimi tovarši umerl; prosil ga je, naj ga vsaj takrat pokliče k sebi, kader bodo ti mučenci sklenili svoje sveto življenje; kader bo umerl oče na križu. Preljubi! kaj zamore še povzdigniti lepoto te prigodbe? Še nekaj. Tisti trenutek, kedar so na križu umirali Kozma, sv. Peter in drugi, tisti trenutek je dal tudi mali Maksimček svojo nedolžno, lepo dušico v roke svojemu, vekomaj hvaljenemu Stvarniku, in tisti miglej se je nedolžni mladenček srečal tam v pravi domovini, v sv. raji, z dušami svojega očeta in tovaršev njegovih, ozaljšan z nestrohljivo krono, s častiljivo zmagovavsko palmo v roci.

Oh, verni kristjanje! glejte, kaj stori živa vera. O kako je mili Bog svetost in imenitnost sv. vere razodel priprostim — „tem malim“ — ktera je pa velikrat skrita mogočnim in modrim tega sveta. Zakaj Bog le ponižnim da svojega duha, prevzetnim pa se vstavlja.

Torej, ljubi verni! naj vam bodo ti novi svetniki vedno pred očmi; spominjaj se večkrat, kako živo, terdno vero da so imeli, kako veseli da so šli v smert za svojega Zveličarja. Premišlajte lepi zgled teh novih vojakov Kristusovih, zlasti teh malih, toliko lepih nedolžnih otročičev. Ne dajte se pa motiti, in ne glejte zgle-dov današnjih nevernikov. Zakaj mnogo jih je, ki se štejejo in štelijo med kristjane, živé pa „kakor konj in mezek, ki pameti nimata“. (Tob. 6, 17.) Ti včasih celo „terdijo, da Boga poznajo; z deli Ga pa tajé“. (Tit. 1, 16.) Zato se le imenujejo kristjanje, lažejo, da Boga poznajo, ker živé vere jim manjka.

In zakaj nekteri današnjih kristjanov tako slabo živé? Oh, vere — vere jim manjka. Séme sv. vere, ktero je bilo sejano na njihovo dušno polje, zadušilo se je, zato pa ne raste pri njih nobena čednost, in ako tudi včasih ktera požene, pa naglo spet zvéne, umerje; ker vere nimajo. In ker je nimajo, so v tamoti in suhoti: zakaj gnada Božja jih ne obrosi in žarki Božjih nauk jih ne ogrevajo. — Ja, ljubi moji! ne dajte se premotiti. So celo —

z žalostjo rečem — ki suknice nosijo, široke oblačila imajo pa — veste kaj? vere nimajo, še šest resnic ne znajo, zato pa tudi živé, kakor kužek, ki teka za njimi. Tem pa tudi pravi Gospod, naš Bog: „Vol pozna svojega Gospodarja, osel jasli svojega Gospoda, moje ljudstvo pa se ne zmeni za Mé.“ (Iz. 1, 3.) Lejte, tako zaide človek, ki vero zgubi. Zapusti studenec žive vode — ne išče Boga — njegovo srce postane persteno-meseno, t. j. rije po zemlji, išče v zemlji zaklada, streže le svojemu mesu, ki ga bodo pa červi snedli. Ne dajte se premotiti nevernikom današnjim.

Mi pa ne posnemajmo teh. Deržimo se resnic sv. vere, in živimo po njih. Ne dajte se motiti, ko vidite, kako se prelomljujejo božje in cerkvene zapovedi. Ne dajte se motiti, ko vidite, kako slabo se služi pravemu Bogu, kako se nekteri sramujejo prekrizati se, še odkrijejo se ne, kader jih cerkev kliče k molitvi. Ne dajte se motiti, ko vidite in slišite, kako se Božjemu imenu nečast dela s kletevjo, z zaničevanjem svetih reči, celo s krivimi prisegami, ali ko vidite, kako se Božji prazniki oskrunjajo, kako ljudje v teh Gospodovih dnevih, če hlapčevskih del ne opravljajo, pa le svojemu trebuhu ali svojemu mesu strežejo, in tako ne Bogu, temuč peklu služijo. Ne dajte se motiti, ko vidite, kako slabo skerbé nekteri starši za svoje otroke ali kako nič nekteri gospodarji za svoje posle. Ne dajte se motiti, ko vidite, kako sosedje, sodelavci, znanci in celo žlahtniki eden drugzega dražijo in pikajo; ali ko vidite kako se razširja pregreha, ktera človeka nar globokejši pogrezne — nesrečna nečistost. Tudi nikar se ne dajte motiti goljufom, tatom in krivičnikom, pa tudi ne opravljavcem, obrekovavcem, podpihovavcem ali prilizovavcem. — Tudi to naj vas ne moti, ko vidite, da nekteri službo Božjo opuščajo, ali, kar je še hujši, morebiti le iz slabega namena kdaj v cerkev se vlečejo. Tudi se ne dajte motiti, ko vidite, kako se postna zapoved v nemar pušča; kako jedó meso o prepovedanem času, pa ga marsikdo tacih o praznikih nima; ali kako nekteri nočejo prejemati sv. zakramentov.

Ljubi moji! ne dajte se motiti takim ljudem! Mi pa se deržimo Božje postave; ne pozabimo, kar nam obeta naš Bog, ki pravi: „Ako bote po mojih postavah živeli, in moje zapovedi spolnovali, in se po njih ravnali, — bom svoj šotor postavil med vami, in moja duša vas ne bo zaverгла. Med vami bom hodil, ter bom vaš Bog, vi pa bote moje ljudstvo.“ (Mojz. III. 26.)

Božje ljudstvo smo. In ker je Bog naš Oče, bodimo Mu zvesti otroci. Ne da bi posnemali posvetnjakov, nevernikov današnjih. Ne glejmo na te slabe zglede; deržimo se svete vere, ktero nam označujejo namestniki Božji, ktero so od nekđaj imeli naši prededjji. Preljubi! Bog je našo prelepo domovino posebno vzel v svoje varstvo, skorej bi rekel, kakor nekđaj kananejsko deželo. Kmaló od začetka keršanstva se je oznanovala po naših planinah in rav-

ninah sveta zveličanska vera. Že evangelist sv. Marka je pošiljal duhovne iz Ogleja v naše kraje Ravno pred 1000 leti pa, kakor veste, sta sveto vero razširjala in uterdovala tudi pri nas slovanska aposteljna sv. brata Ciril in Metod. Preljubi! če premišljujemo druge dežele po svetu, vidimo kraje, kjer se je oznanovala sveta vera kmalo od začetka, kakor pri nas; ali zdaj žalostno gospodari neverstvo ali pa krivoverstvo. O koliko krajev, koliko dežel je, kjer ne sveti luč prave svete vere, kjer preganjajo, celo more pravoverne! Glejte! ravno to tridnevno godovanje nam to kaže, in slišali ste te dni, akoravno je veliko Japoncev sv. vero sprejelo, ja serčno, pobožno jo spričevalo, pa vendar še današni dan jim ne gori luč svete vere, kakor nam. Kristjani! kako smo pač mi zaslužili to posebno ljubezen Božjo, da mili Bog že skoz 18 sto let nam pošilja svoje namestnike, ki že 18 sto let oznanujejo zapovedi edino pravega Boga! Zato smo pač dolžni, vedno — vedno hvaliti Ga in častiti za toliko sprednost, katero nam Bog zkazuje pred drugimi. Bodimo mi torej zvesti, spolnujmo radi Njegove zapovedi, služimo Mu goreče, da ga s svojo mlačnostjo ne bomo silili, da bi odtegnil od nas svojo milost!

Imejmo torej živo vero v svojega Boga, katero so imeli novi svetniki, pokažimo v djanji, da služimo Bogu, kateremu so služili novi svetniki; potem smo gotovi, da se bomo ž njimi tudi enkrat veselili s svojim Bogom — veselili na nekomaj.

II. d e l.

Kader so pa bili naši novi svetniki s sulicami prebodeni, in je kri v curkah tekla iz njihovih sv. teles, pristopili so drugi pobožni kristjani in so v to kri svoje rute namakali, jo tudi v svoje pokrivala stregli. Tudi so jemali kosčike njihovega oblačila. To so si v spomin vzeli kristjani, ki so bili priče te slavne smerti, kader so se ločili od svetnikov.

Preden se ločimo od tega praznovanja, bi tudi jes vam rad kak spominek seboj domu dal, da bi se večkrat spominjali na to godovanje, da bi sklepe — v tem sv. času storjene, večkrat ponovili, jih zvesto spolnovali. — Pripravil sem za vsacega nekaj malega. Samo to vas naprej že prosim: Sprejmite te spominke v svoje serca! Varno jih shranite, glejte, da jih domu gredé kako ne zgubite! Skerbno varujte, da vam jih kdo ne vkrade, ali po sili ne vzame; ali pa da vas kdo ne ogoljufa za nje! Doma jih pa ne smete kam zakleniti, da bi strohnili ali plesneli. Bog ne daј pa, da bi jih proč vergli!

Kakšne spominke sem vam nek pripravil? —

Še to-le vam moram pred povedati: Vsakemu bom dal en križček, pa to vam povem, da ga zgubiti ne smete. Križ sem pa zvolil; prvič zato, ker so bili na križih umorjeni ti novi svetniki, katerih godovanje bomo dans za prvičrat sklenili. Drugič sem pa križce tudi zato odmenil, ker smo kristjani in znamnje — bandero! naše je križ, na katerem je Jezus Kristus za nas umrl. Tretjič pa ima vsak človek tu v solzni dolini dosti križev, pa nekteri celo velikih in težkih; zato se pa ne vstrašite, jes sem le križce pripravil.

1. Na prvo hočem dati spominek gospodarjem in naprej postavljenim. — Gospodarji in gospodinje! Pojte z menoj v duhu na tisti hribček, — na tisto sv. goro — kjer so ti svetniki za sveto vero svojo kri prelili. Na tem hribčku je 26 križev. Na enem visi mučenec sv. Jakob. Pojmo k temu križu. Veste ta svetnik, sv. Jakob, je bil 64 let star. Oskerboval je v samostanu gospodarstvo. Bil je torej sv. Jakob gospodar. Zato vas peljem k njegovemu križu.

Pač imate, vi gospodarji in gospodinje! večidel zares velik križ s svojimi posli. Vaši posli vas ne spoštujejo, ne vbogajo; nič jim ne smete reči, precej so jezni; niste jim v stanu vstreči; preklinjajo; kar jim daste, vse zapravijo; polni hudobij, vsi razujzdani so. O ubogi gospodarji! res imate velik križ s svojimi posli!

Pa ljubi moji gospodarji in gospodinje! zakaj pa vas ne spoštujejo, ne vbogajo vaši posli? Na tihem bi vas vprašal: Ali vi vbogate? Lepo spoštujete svoje naprejpostavljene? svoje starše? Pa nikoli nič ne govorite zoper ali čez namestnike Božje? Spolnujete zapovedi Božje in cerkvene? Morebiti bi tvoj posel šel rad včasih malo v cerkev, jes mislim, da bi rad pristopil k svetim zakramentom, ker ve, da je to dolžnost vsacega kristjana, pa ti mu to norčevaje očitaš, svojega posla s hinavcem — s terejaljko pitaš. Ljubi moj! ali ne učiš s tem in enakim svojim zaderžanjem svoje družine nepokorščine?

Morebiti pa tudi spoštovanja nisi vreden? Morebiti si očit en ali vsaj svojim poslom znan velik hudobnež? Kdo te bo potem takem spoštoval? Torej nekteri učite nepokorščine, nekteri spoštovanja vredni niste.

Praviš: Nič ne smem poslom reči. Ali je pa vredno, da mu kaj rečeš? Ali morebiti včasih za prazen nič ves Božji dan godljaš; če bi posel kot golob nič žolca ne imel, moraš ga mu skuhati s svojim nadležnim jezikom.

Tvoji posli preklinjajo. Kdo jih je pa naučil? Ali slišijo pod tvojo streho — od tebe — več kletve ali več molitve? Ali ti svoje dela Bogu zročuješ ali jih hudiču navezuješ?

Tvoji posli vse plačilo zapravijo? Vse gre za cape ali pa v pivnico. Ali pa ti nisi k temu tih, kakor mutast pes? Tvoj hlapec popiva, tvoja dekla je nališpana bolj kot nekdaj gospoda, ali nisi tega nič sam kriv? (Konec prih.)

Naznanilo družbe sv. Mohora.

Prosimo častite gospode, ki so se v teku avgusta ali septembra za nektare družbine bukve oglasili, da počakajo na-nje do konca t. m., sicer bi jim bilo treba potem „Življenje svetnikov“ posebej pošiljati, kar bi prizadelo družbi in gg. prejemnikom nepotrebnih stroškov.

Družbin tajnik.

Duhovske zadeve.

Kerška škofija: Premilostljivi knezoškof se podajo na Dunaj in potem v Fuldo; zatorej se je preklicalo, da bodo dekaniji Doberlovas in Spodnji Rož preiskovali. Čast. g. Oče Jožef Heilman, benediktinar v št. Pavlu, prejel je zlati križ s krono za svoje zasluge zastran cerkve in šole. Ravno ta gospod in še dva zlatomašnika sta bila od premil. knezoškofa za duhovnega svetovalca povišana, namreč gg. fajmoštra Knafl Val. v št. Lenartu in Wernek Jož. na Peravi. Č. g. Milar Pavl je dobil kanonikat v Velikovcu. Za provizorja gresta čč. gg.: Hasslacher Franc v Greifenburg in Činkovic Jož. na Suho. Za kaplane pridejo čč. gg.: Nesaler Matija za I., Centrih Franc pa za II. kaplana v Doberlovas, Bornšek Maks v Železno kaplo, Čare Jož. v Guštanj, vitez Gallenstein Hubert v Št. Martin pri Belace in Riedl Jož. v Lipo pri Saksenburgu. — Č. g. fajm. Gaser Jož. je stopil v pokoj.

Lavantinska škofija: Č. g. Orožen Ignaci je povišan za stolnega korarja v Mariboru. Župniki so postali čč. gg.: Einsiedler Jan. v Zibiki; Bratusa Mikl. pri sv. Lovrencu na Dravskem polju. — Prestavljeni so čč. gg.: Preskar Jan. za oskerbnika k sv. Florjanu v Doliču; Sternad Mat. v Žaveč; Vošnjak Lovr. v Pilštanj; Krampberger Mart. k sv. Marjeti pod Ptujem; Simonč Jan. Nep. v Ormuž; Vraz Jož. v Slivnico za drugega.

Ljubljanska škofija: Ker je p. n. gospod Ant. Belinu podeljen kanonikat v Novomestu, je fara Sora 10. u m. razpisana s pristavkom, da v Ljubljani in v Kranji rojeni duhovni imajo do nje posebno prednost. — G. Fr. Pustaverhu, duh. pom. v Velesovem, je podeljena fara na Selih pri Kamniku — G. Adalb. Ajholcerju je privoljeno v pokoj se podati, in lokalija sv. Magdalene na Gori je razpisana 21. vel. serp. — G. Mart. Šlibarju, fajm. v stari Oslici, je podeljena fara v spodnji Idriji, in Oslica je razpisana 22. u. m. — G. Fr. Pleško je prestavljen iz Semiča v Sodrašico za duh. pom. — G. Mart. Žust-u, lokalistu v Mavčičah, je privoljeno v pokoj se podati, in Mavčiče so 6. sept. razpisane. — Dosedanjega farnega oskerbnika v Černomlju gosp. Mat. Šutej-a je prezentirala komenda nemšk. reda na Dunaji za faro Vinico. — Umerl je 30. vel. serp. gosp. Peter Hieinger, dekan v Postojni. R. I. P.!